

ANALYSE

studio:

Nederlandse Palazzo

student:

Folkert Bil
0976299

docenten:

Hans van der Heijden, Architect (Hans van der Heijden Architect)
Theo van de Beek, Architect (AWG)
Like Bijlsma, Architect (suboffice)
Remy Jansen, Critcus, (The lone Architects)

OP ZUID

Architect Diederendirrix
2014 opgeleverd
omgavng 6.100m²
40 woningen

GEBOUW OPZUID - BRON: DIEDERENDIRRIX

RENDER OPZUID - BRON: DIEDERENDIRRIX

AMSTERDAM - NEDERLAND

▲ Luchtfoto met overzicht van kantoorpanden op de Zuidas in Amsterdam Zuid. © ANP

Bank ontslaat twee handelaren voor schenden bankierseed

Een Nederlandse bank heeft twee senior handelaren ontslagen omdat zij verzuimden een verlies van ruim 1,3 miljoen euro te melden bij hun leidinggevende. Dit blijkt uit een uitspraak van de Stichting Tuchtrect Banken. Het is onduidelijk om welke bank het gaat.

Economieredactie 22-03-18, 13:58

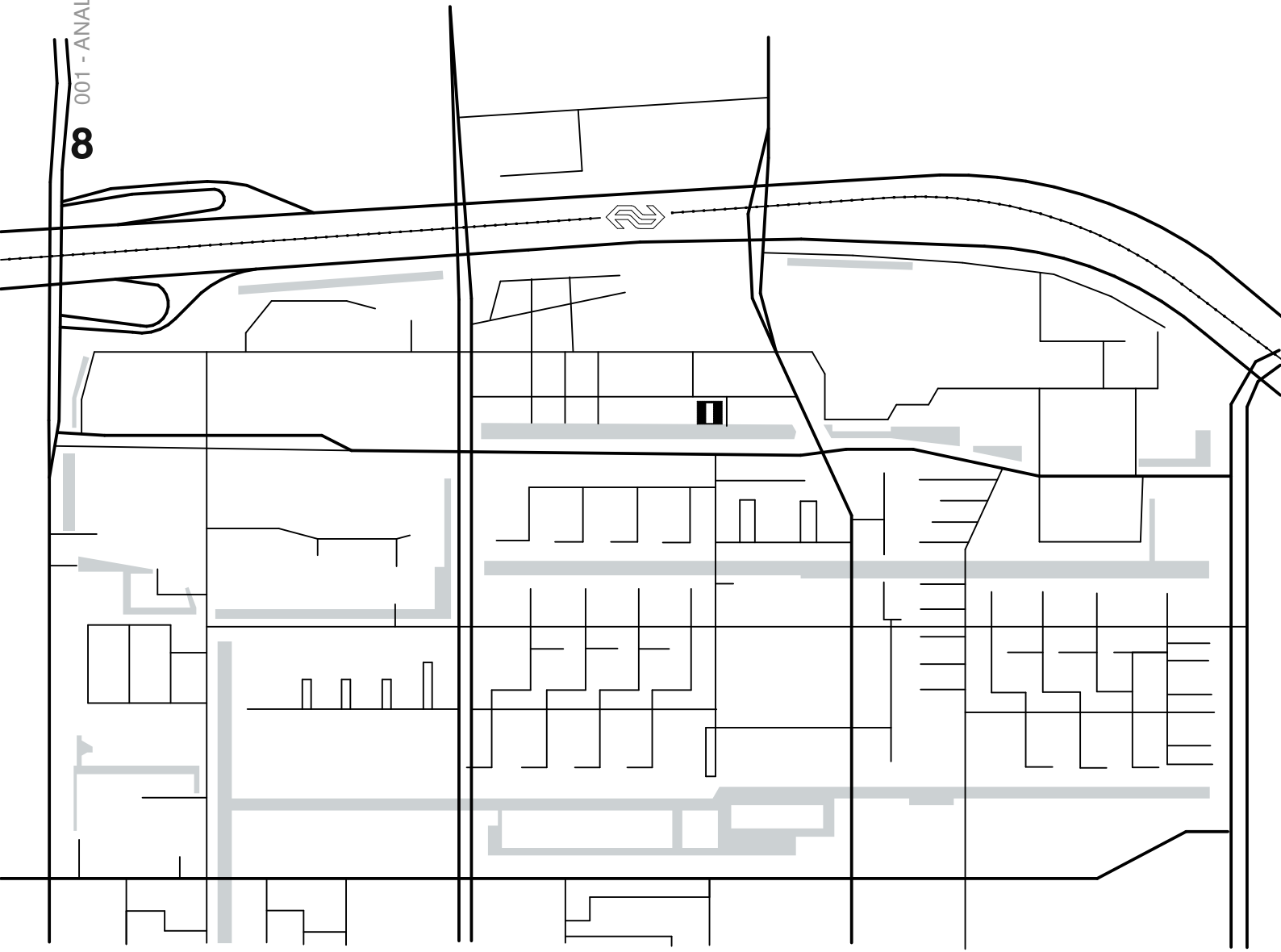
ZUID AS BERICHT

BRON: ZUIDAS

0 200 M

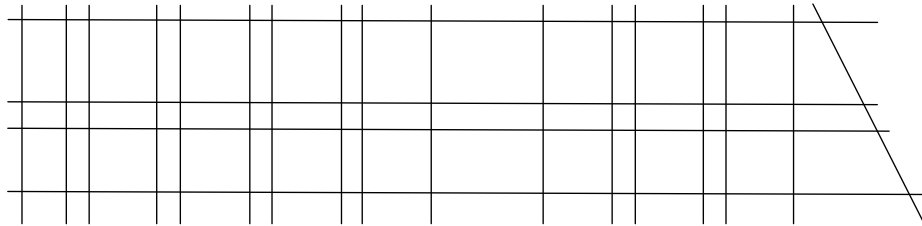
N

001 - ANALYSE

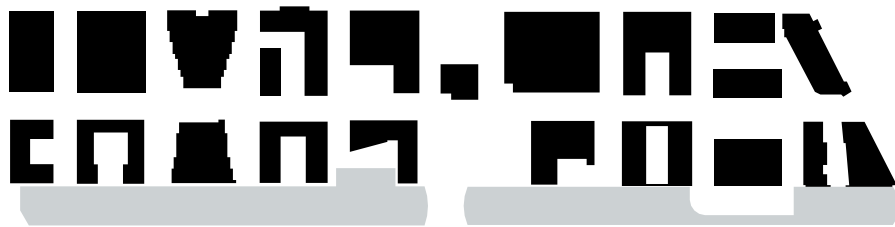

ZUIDAS - BUITENVELDERT-WEST

WEGEN

TROTTOIR

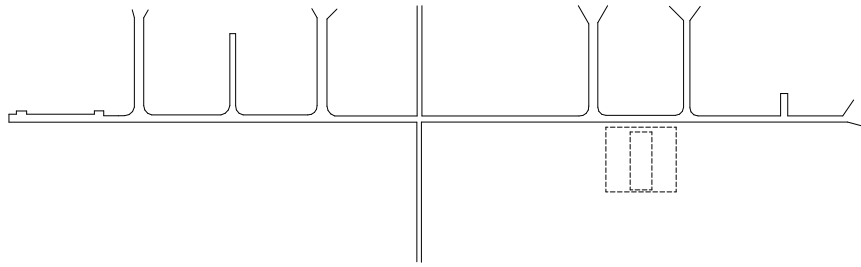
GRID

0 100 M

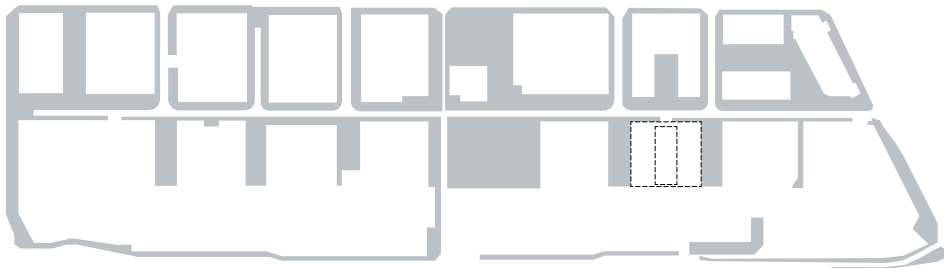
N
|

001 - ANALYSE

10

WEGEN

TROTTOIR

BEWEG VERKEER

1960

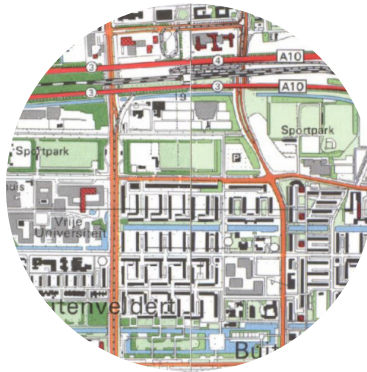
1970

1980

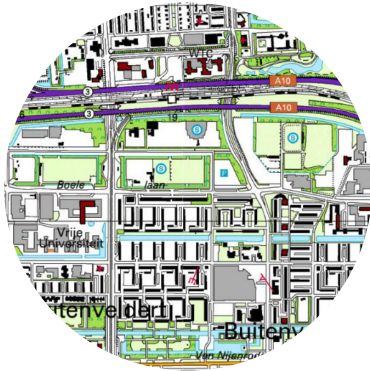
1990

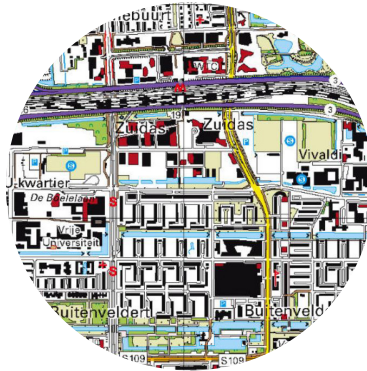
1995

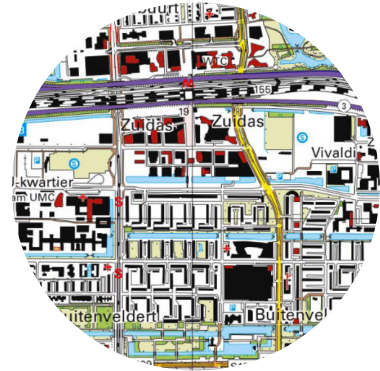
2000

2005

2015

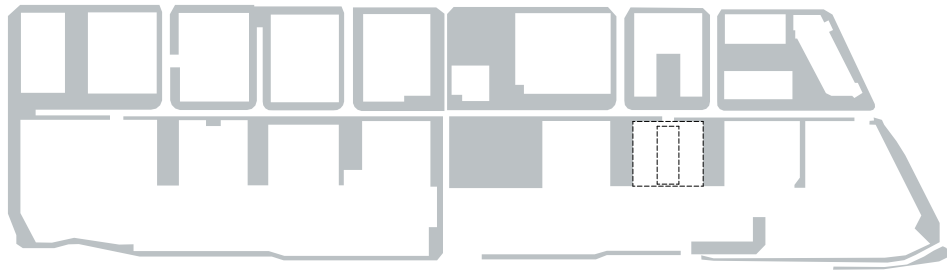

2020

TOPOTIJDREIS

0 100 M

N

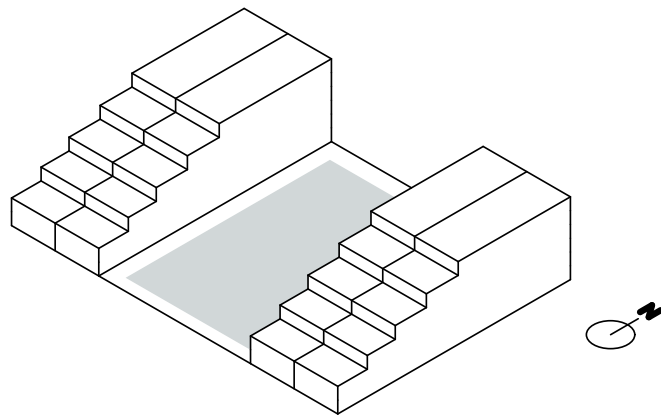
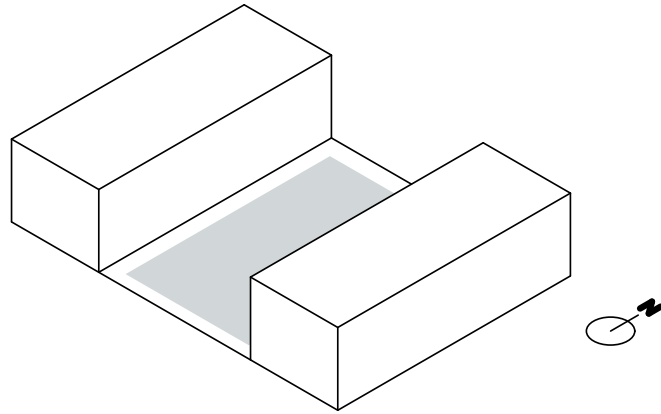

TROTTOIR

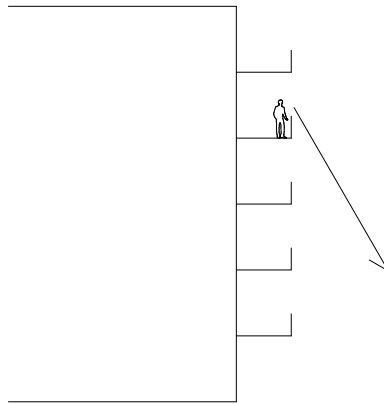
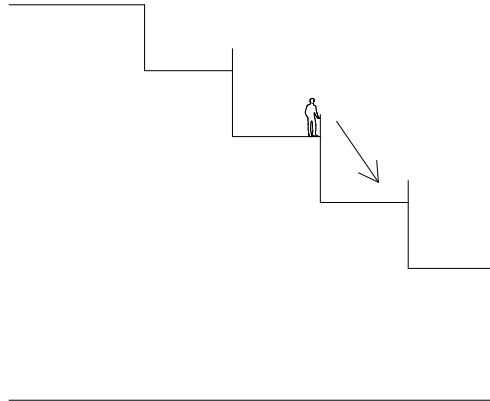

GROEN

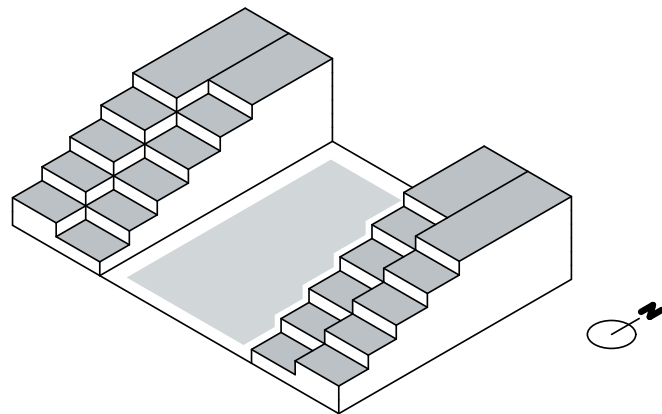
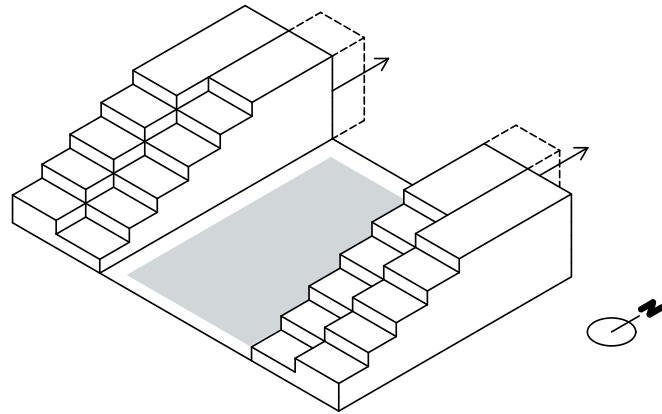
GROEN

ORIËNTATIE OP HET ZUIDEN

TRAPSGEWIJS

ORIËNTATIE OP HET ZUIDEN EN BINNENPLAATS

BINNENPLAATS

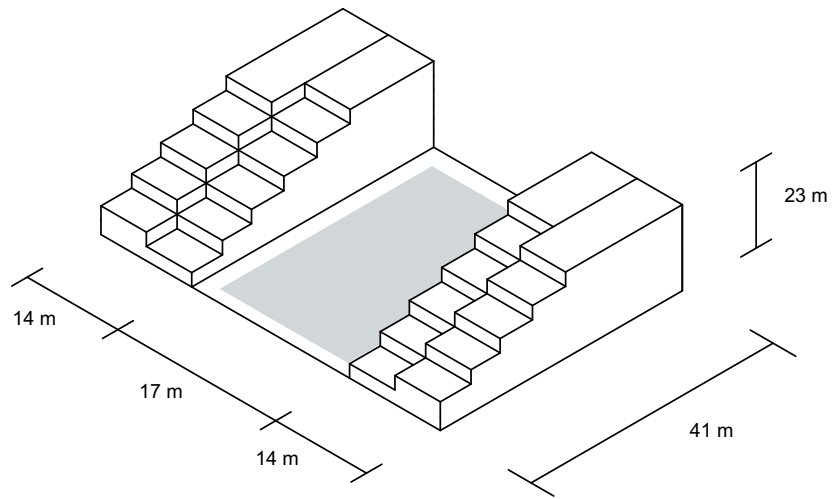

HAVNEHUSENE - HORSENS - DENEMARKEN - KRSGAARD

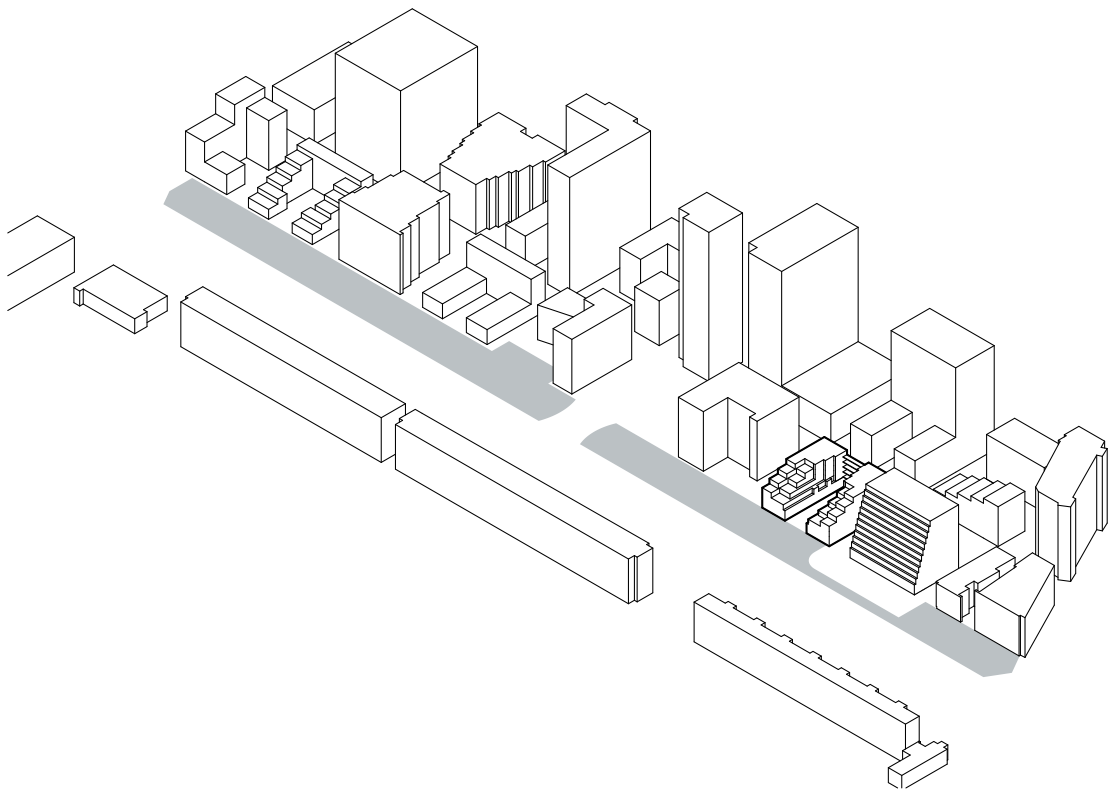
Z-HUSET - AAHUS - DENEMARKEN - RAMBOLL GROUP

REFERENTIE

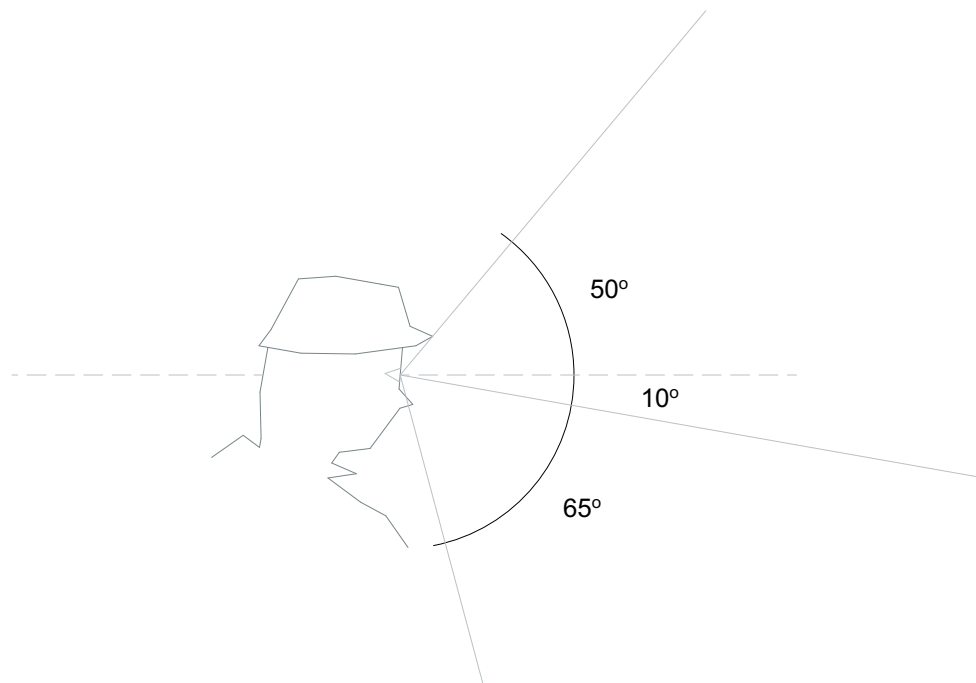

BINNENPLAATS

BRON: MOOINOORD-HOLLAND

REFERENCIE

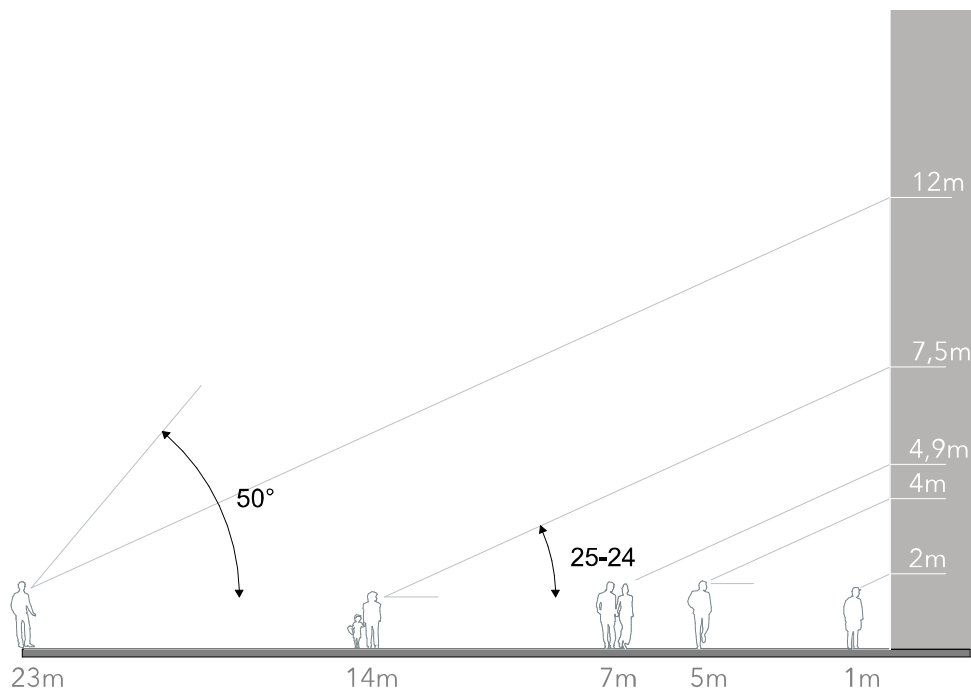

KIJK HOOGTE

BRON: CITIES FOR PEOPLE

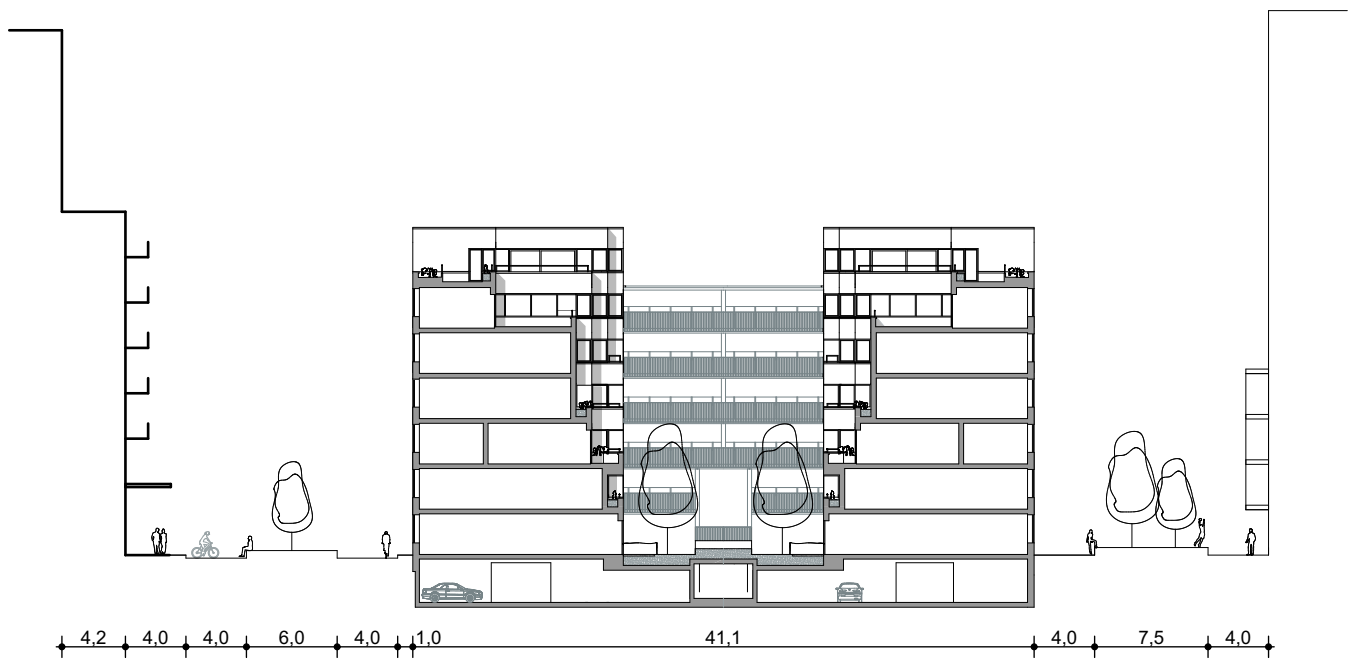
We kantelen onze hoofden ongeveer 10 graden naar bedenden terwijl we normaal lopen en kunnen bijna alles onder ons opnemen

Boven ons kunnen we slechts ongeveer 50 graden zien, terwijl ons neerwaartse gezichtsveld aanzienlijk breder is, ongeveer 75 graden

KIJK HOOGTE

BRON: CITIES FOR PEOPLE

PROFIEL DOORSNEDE

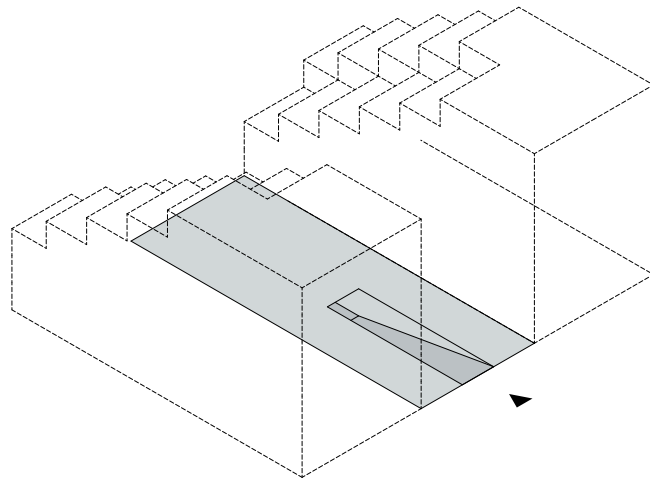
TEKENING VAN DIEDERENDIRRIX

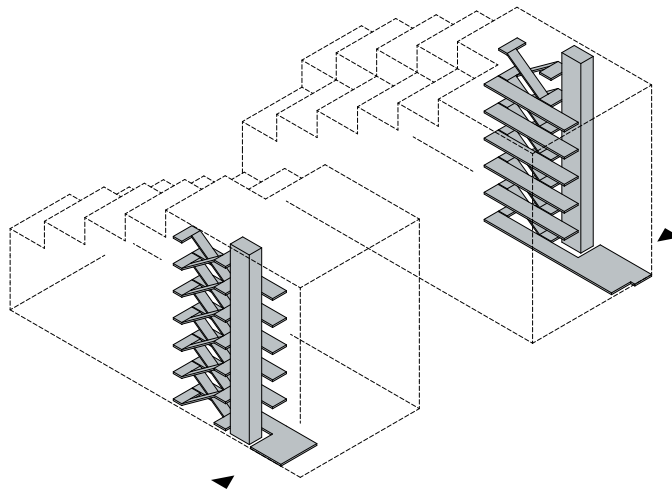
GROEN IN DE ZIJSTRAAT - BRON: DIEDERENDIRRIX

ENTREE- BRON: DIEDERENDIRRIX

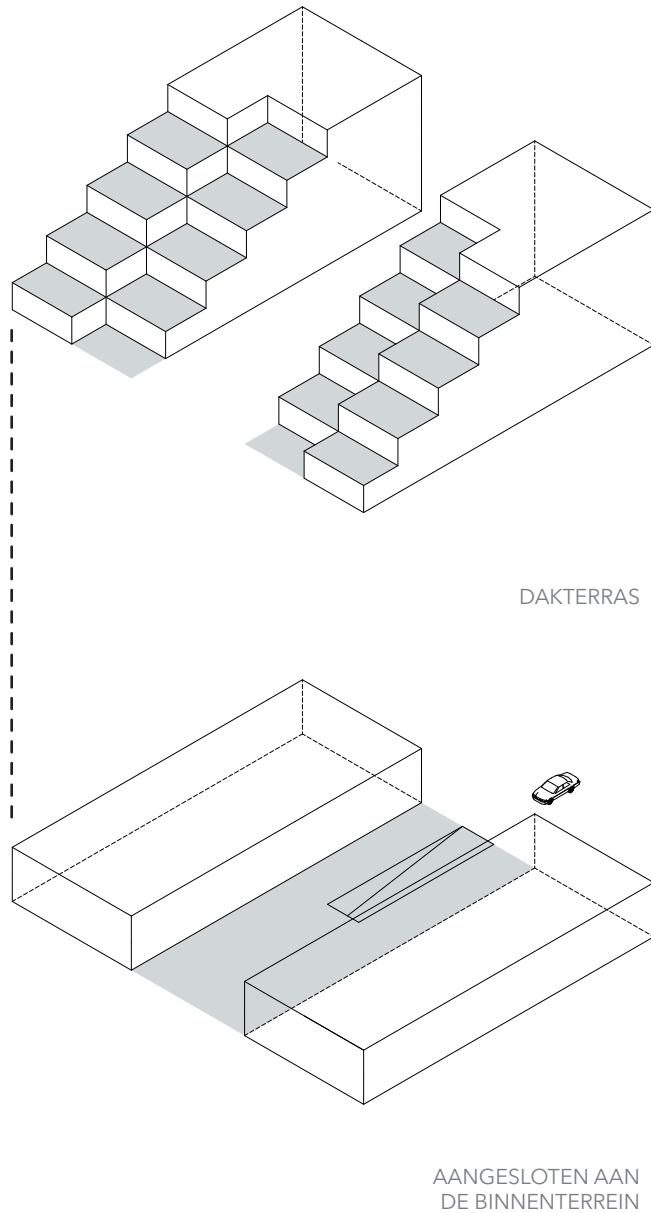
INGANG AUTO

INGANG VOETGANGER

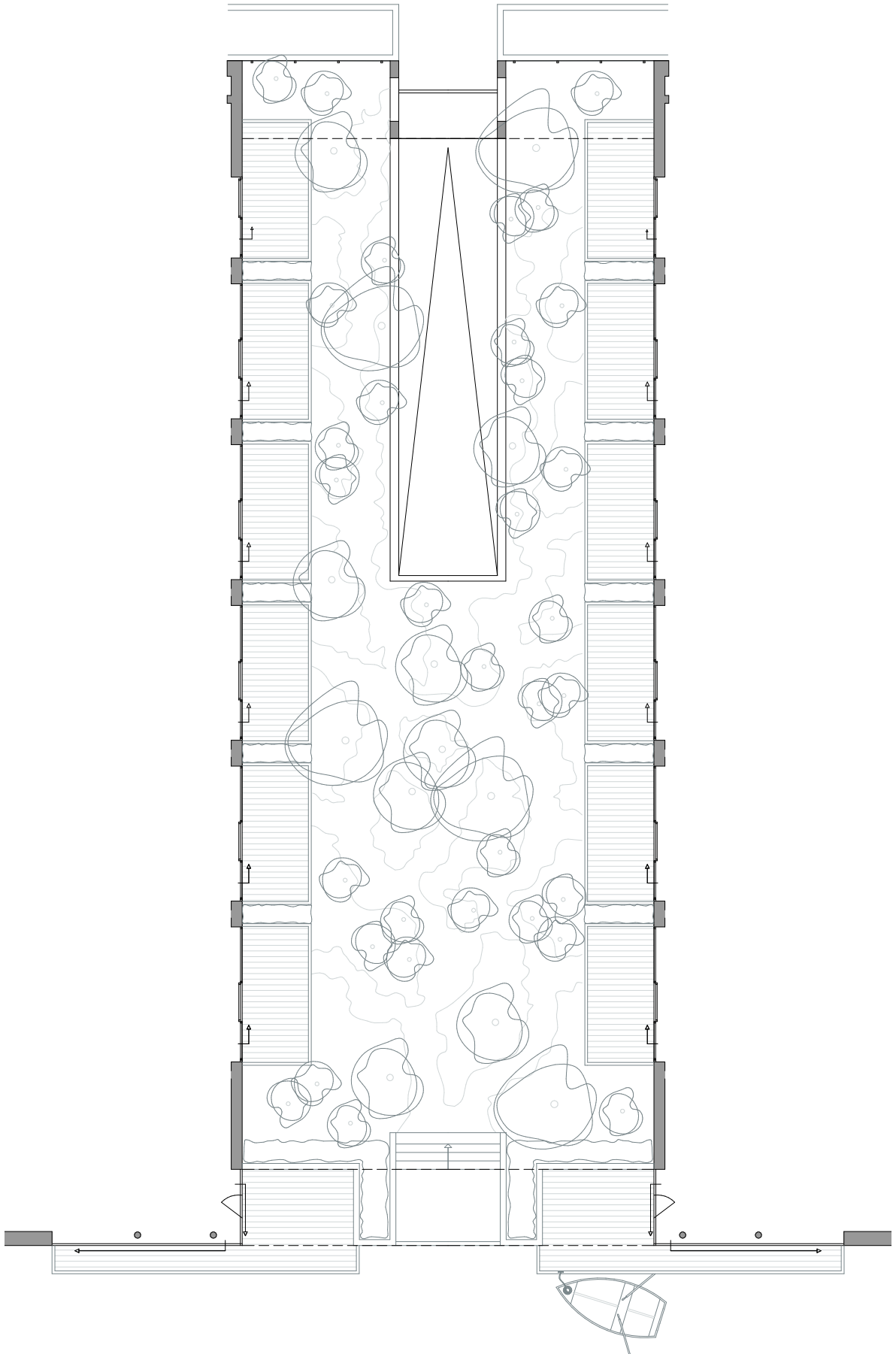
BINNENKOMEN

0 4 M

N

VERBINDING MET BINNEN TERREIN - BRON: OOZO

AAN HET WATER - BRON: OOZO

BINNEN TERREIN GEVELBEELD - TEKENING VAN DIEDERENDIRRIX

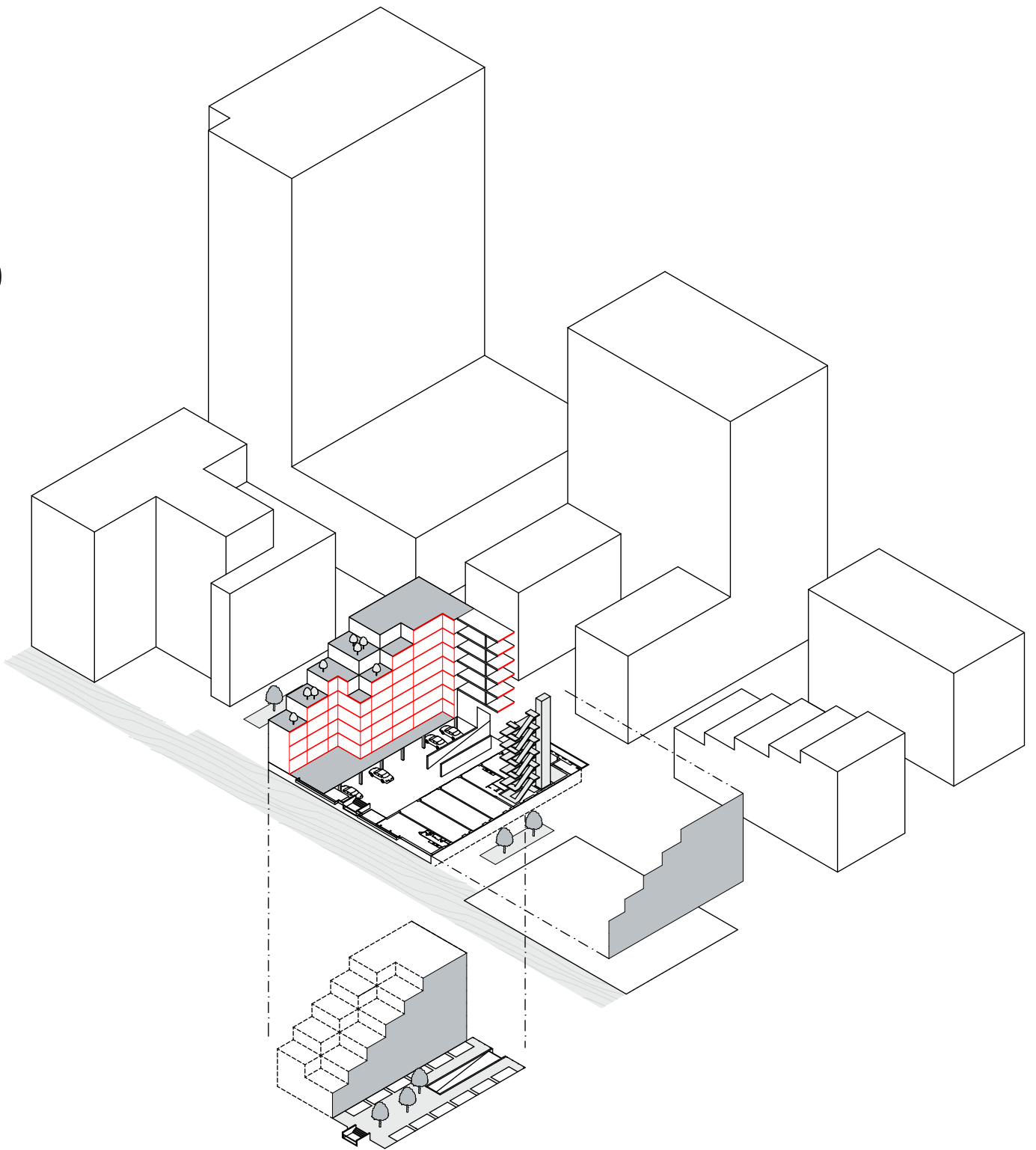
ZIJGEVEL - TEKENING VAN DIEDERENDIRRIX

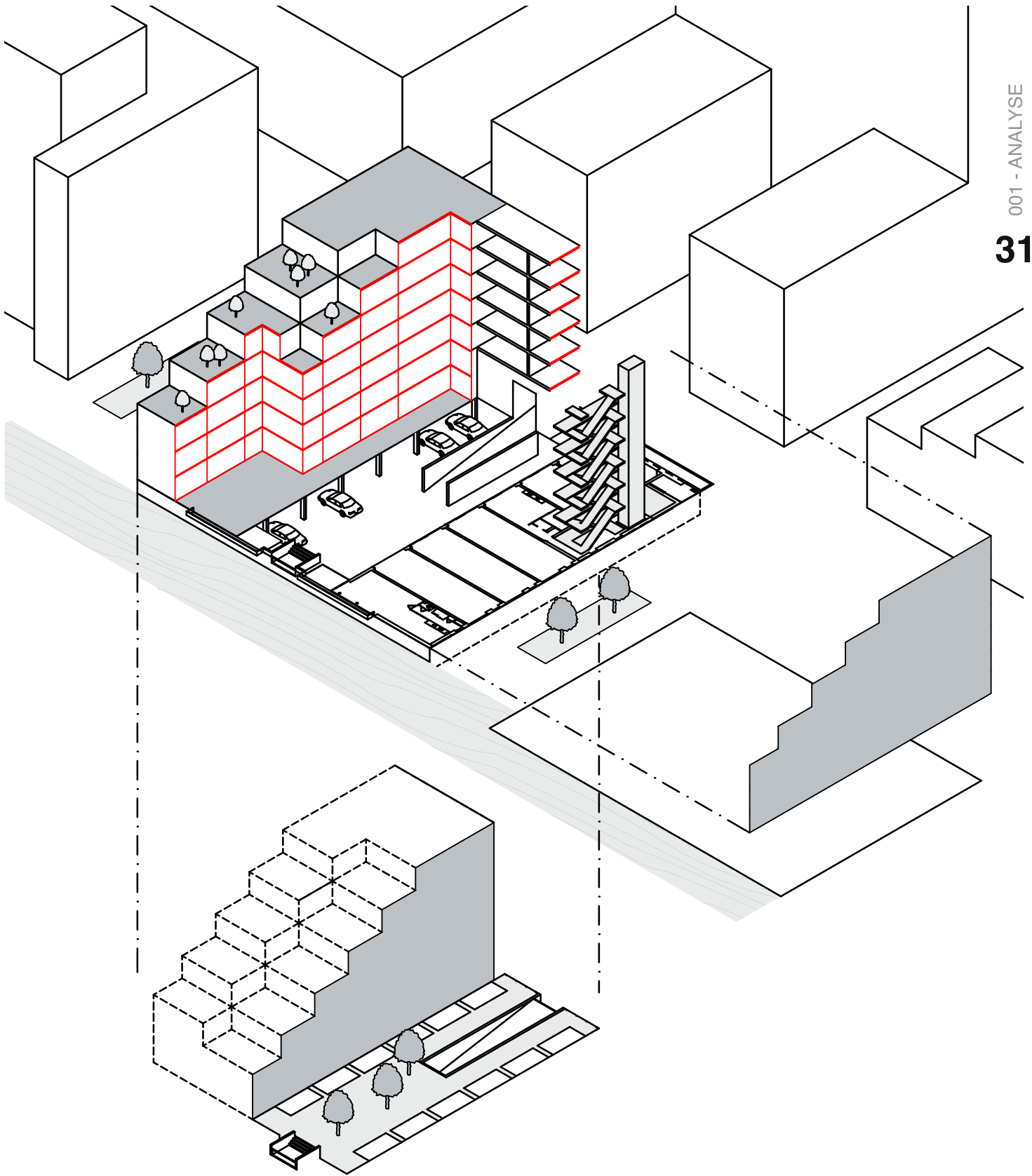
HOOGTE VERSCHIL
PLOT IN EEN GRID
GROENE EROMHEEN
TWEE LOSSE WOONGEBOUWEN
VERBONDEN MET PARKEER KELDER

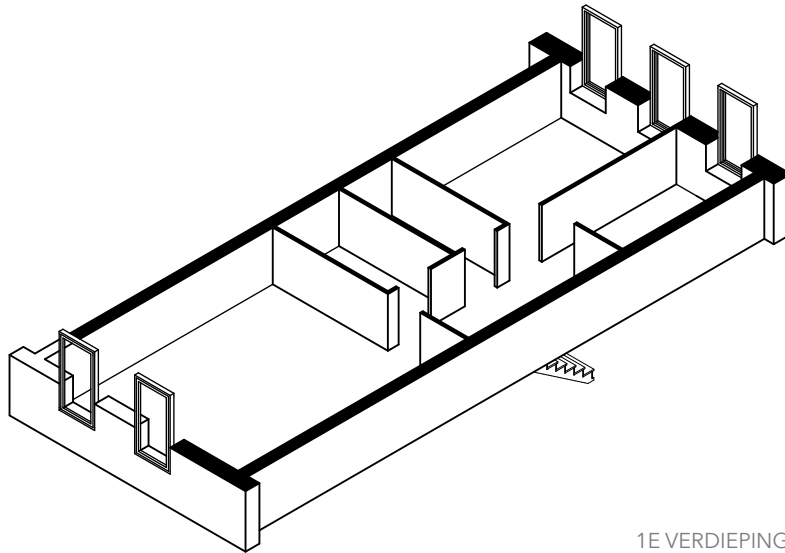
OP HET ZUIDEN GEORENITEERD
PRIVE DAKTERRAS
BINNEN PLAATS ALLEEN TOEGANG BEWONERS OP DE BEGANE GROND
AAN HET WATER

WOKKELTRAP
GEVEL VERSCHILLEN BINNENTERREIN & ZIJGEVEL

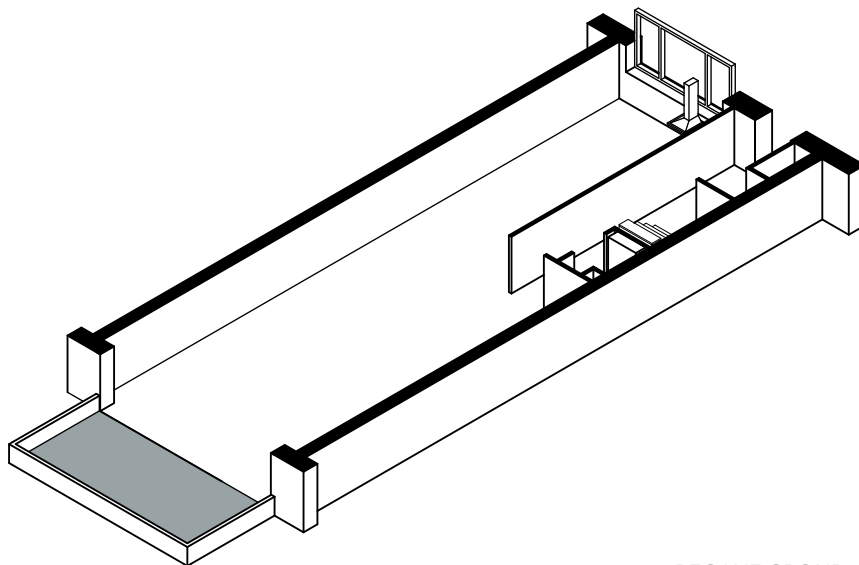
AANDACHTPUNTEN

1E VERDIEPING

BEGANE GROND

APPARTEMENT TYPE 1

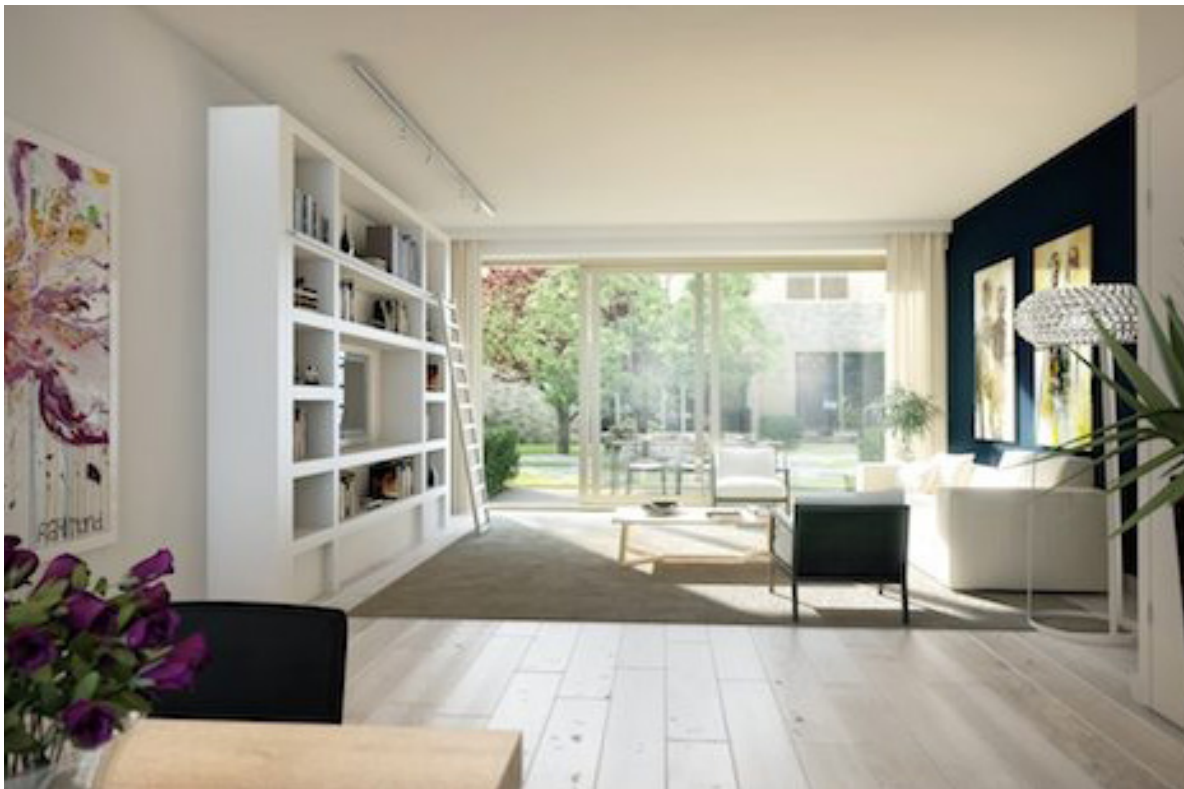
Appartement $93\text{m}^2 + 93\text{m}^2 = 186 \text{m}^2$

Buitenruimte = $13,5 \text{m}^2$

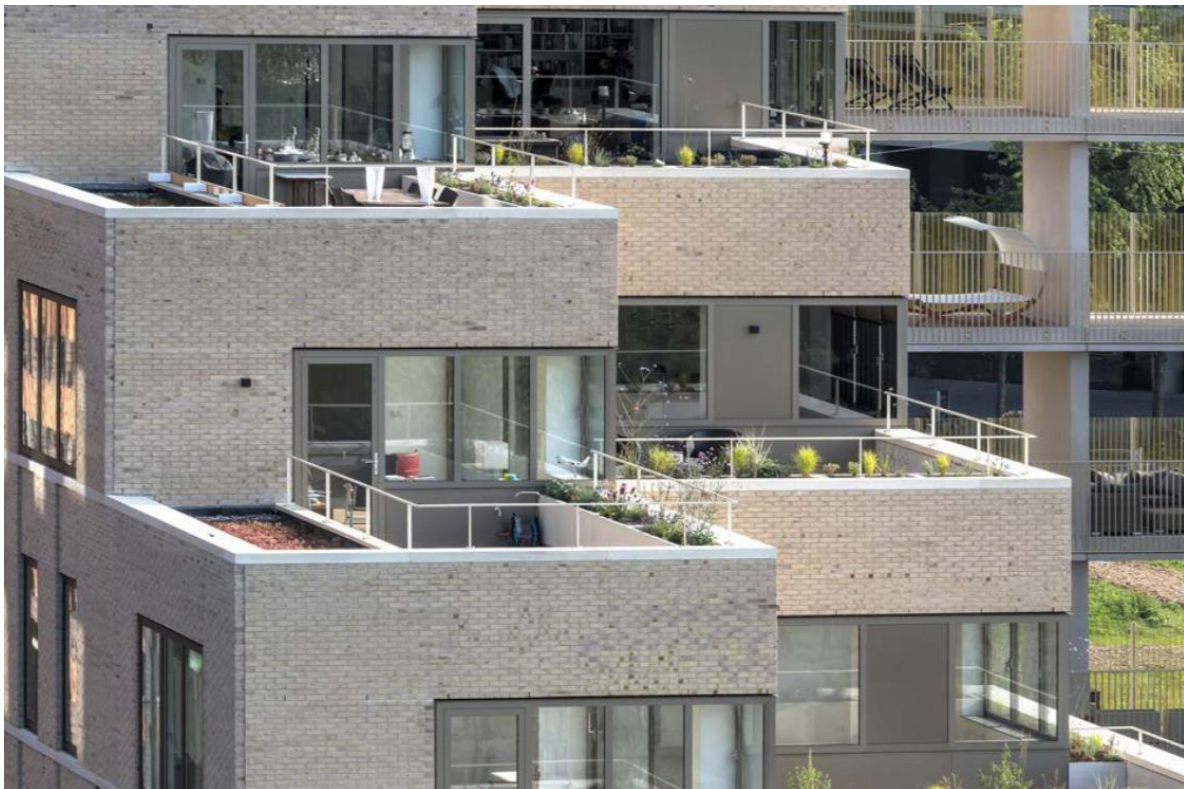
BUITEN RUIMTE APPARTEMENT 1 *BRON: OZOO*

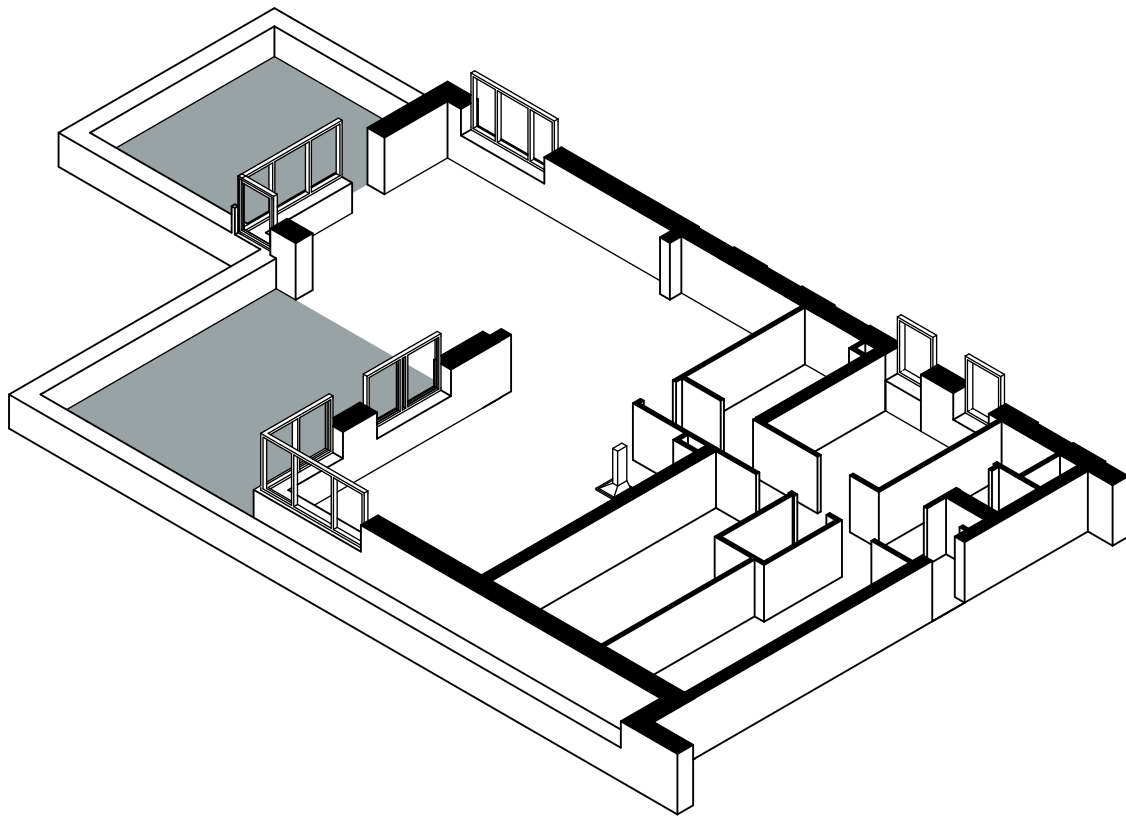
INTEREUR APPARTEMENT 1 *BRON: OZOO*

BUITENRUIMTE APPARTEMENT 2 BRON: OZOO

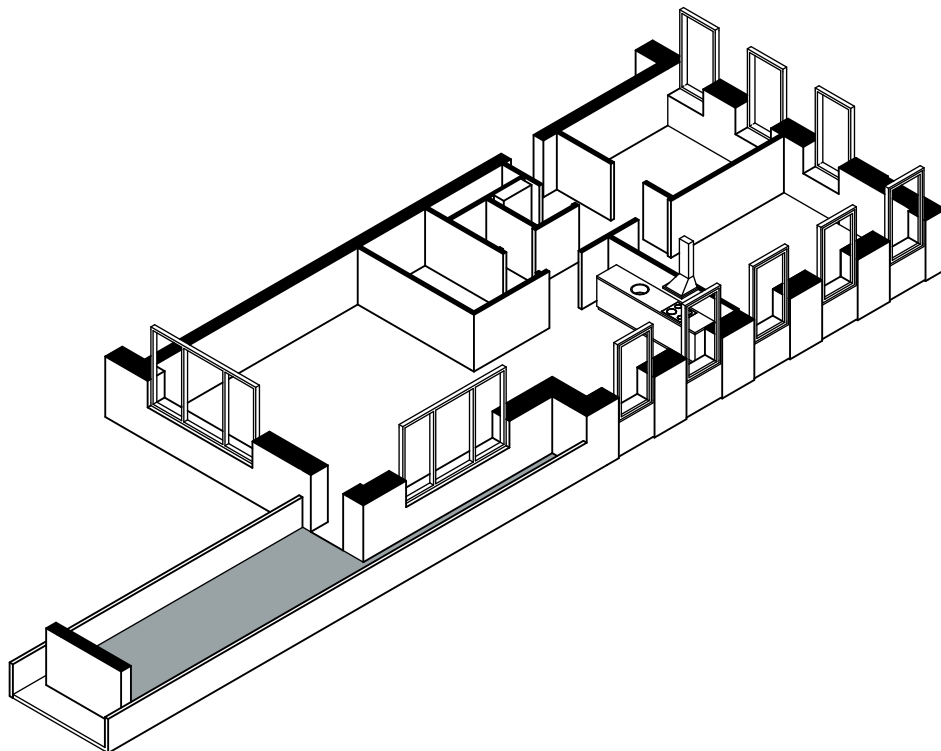

ACHTERGEVEL APPARTEMENT TYPE 2 BRON: OZOO

APPARTEMENT TYPE 2

Appartement 110 m²
Buitenruimte = 27,5 m²

APPARTEMENT TYPE 3

Appartement 185 m²

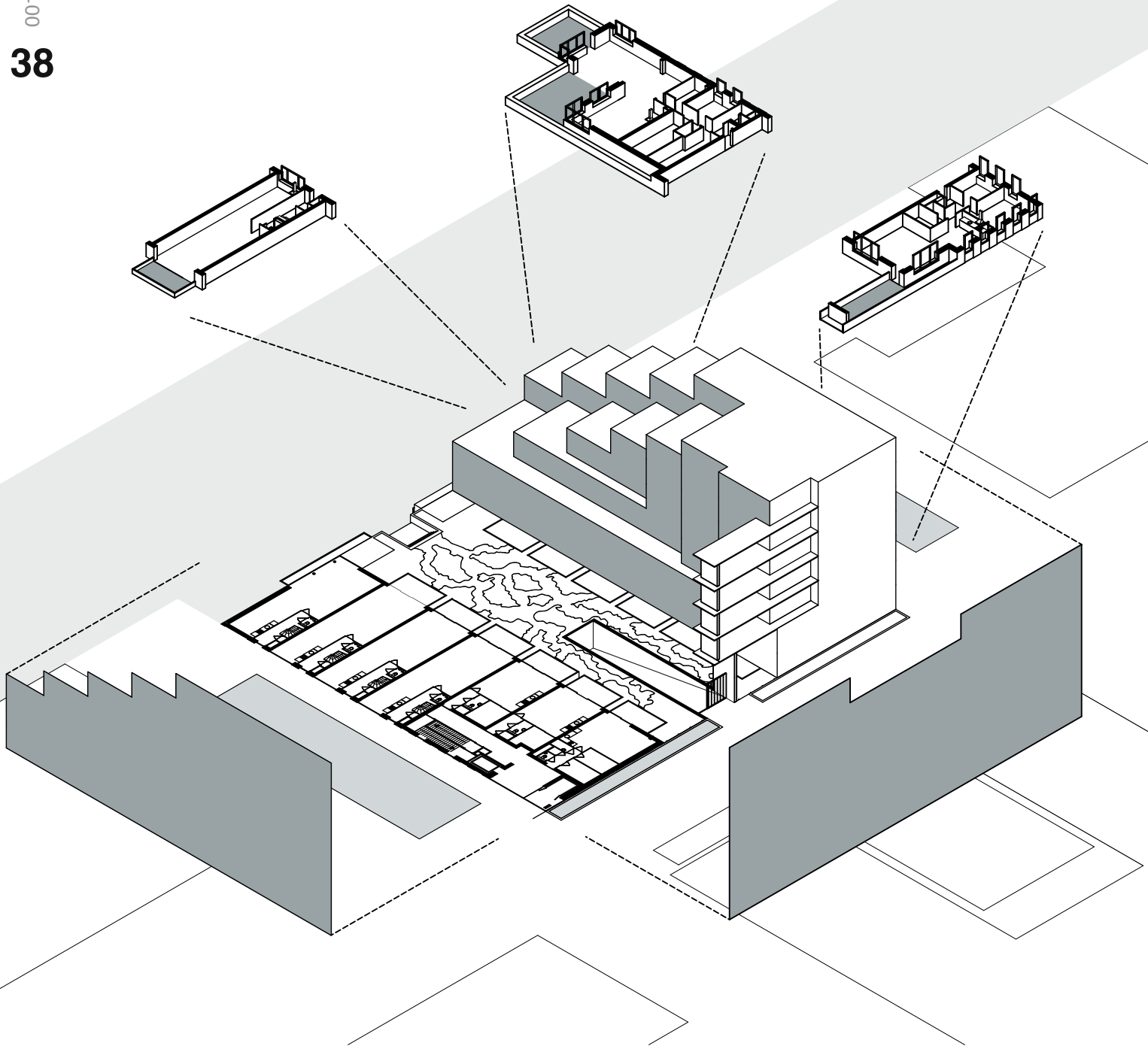
Buitenruimte = 41,7m² + 27,1m² = 68,8m²

BUITENRUIMTE APPARTEMENT TYPE 3 *BRON: MOOINOORD-HOLLAND*

SCHEIDINGSELEMENT *BRON: MOOINOORD-HOLLAND*

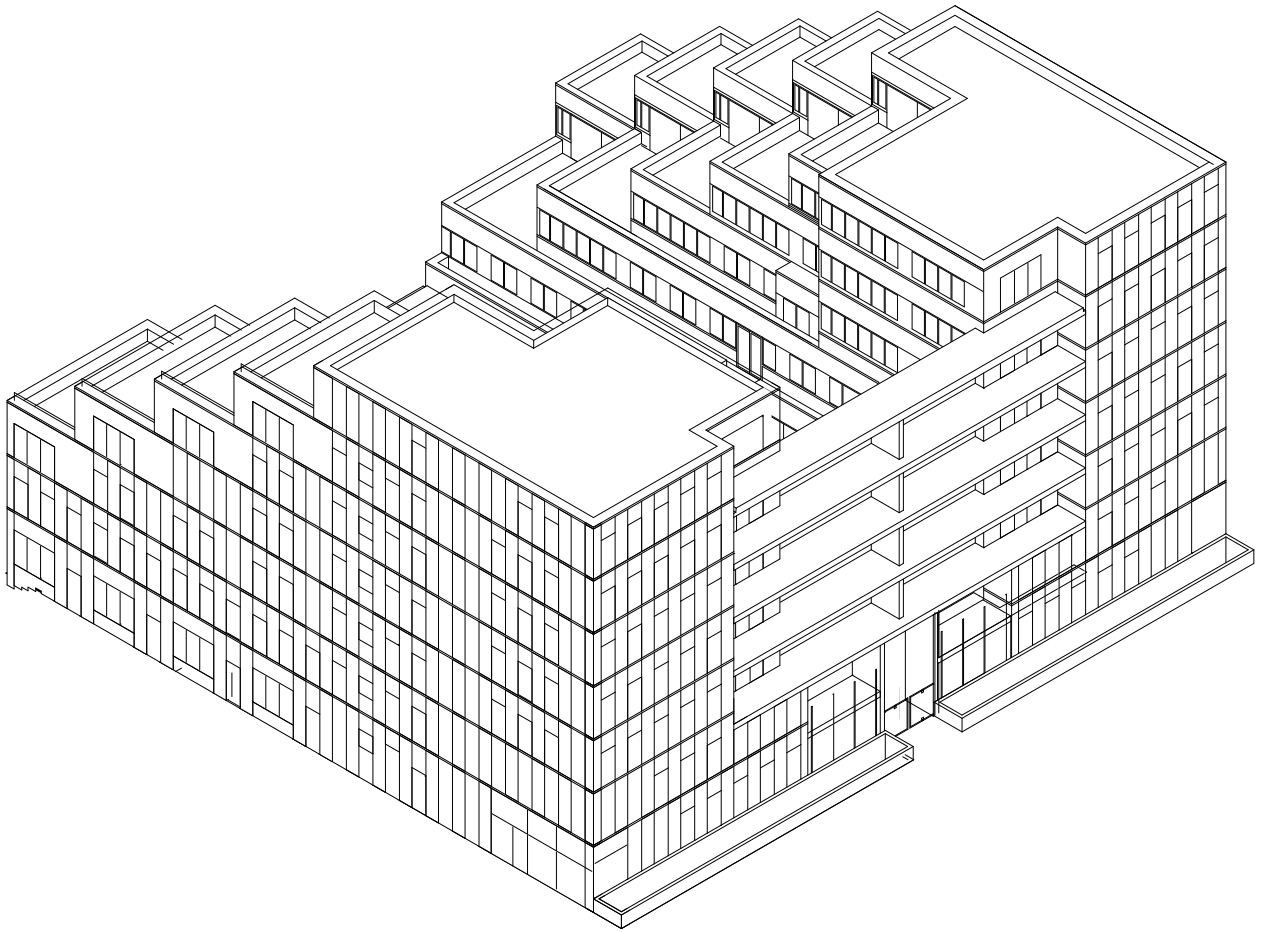

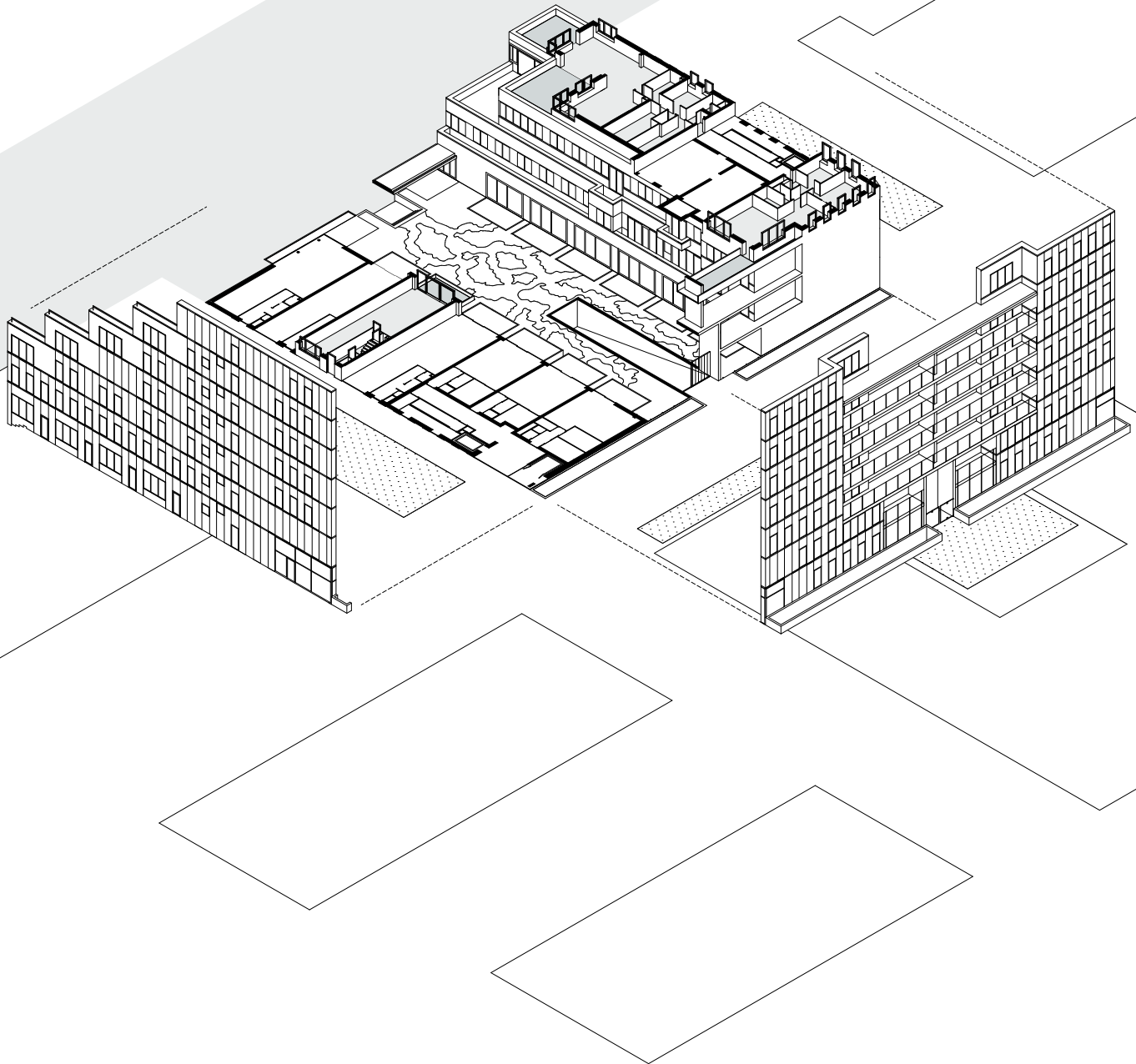

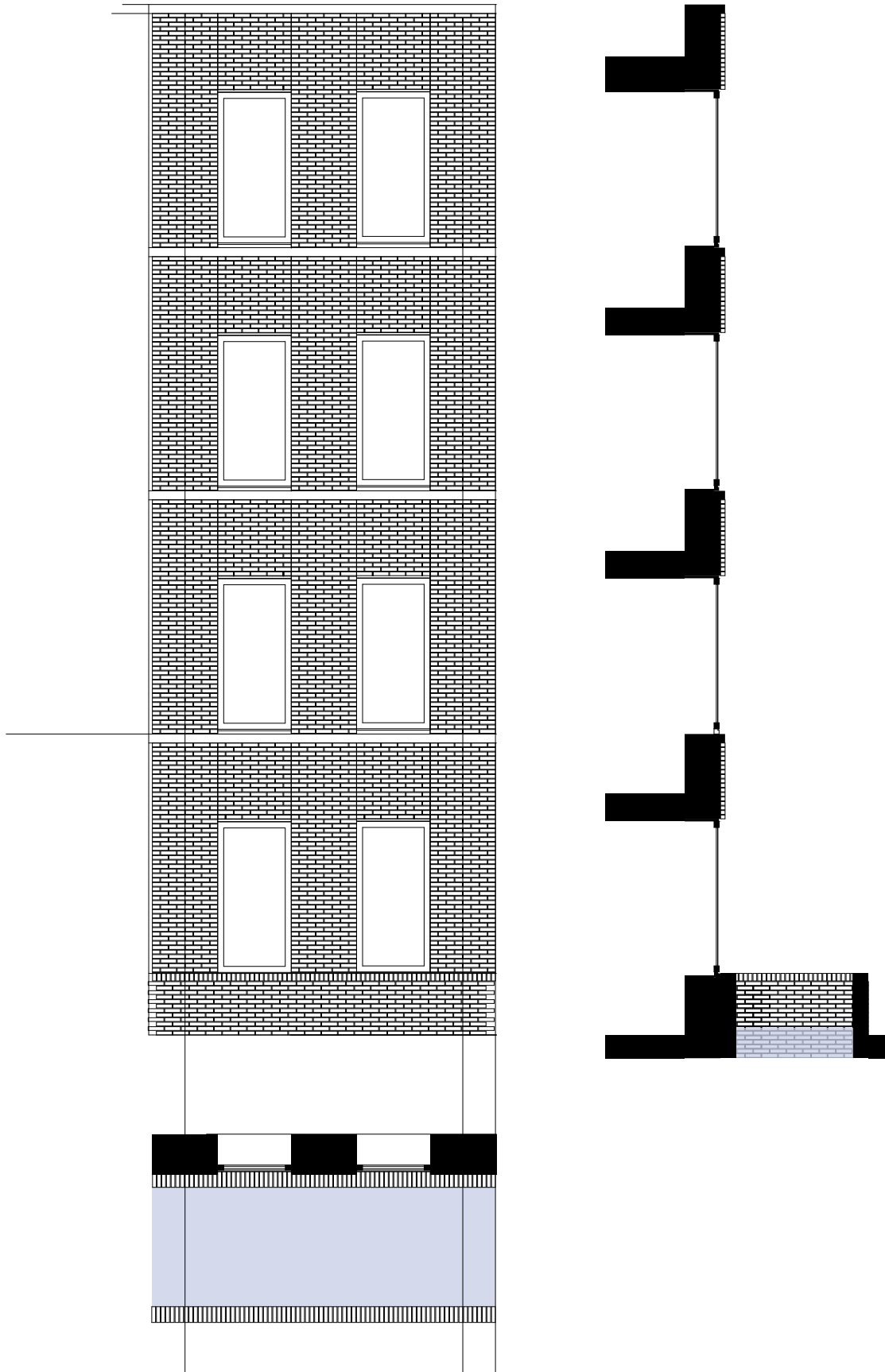
TEKENING VAN DIEDERENDIRRIX

VERGELIJKING

Een Nederlandse bewerking van Casa Rustici

Het gebouw OpZuid in Amsterdam omarmt een binnenplaats. Is het daarom een Nederlandse palazzo te noemen? Om de materie van een palazzo goed te begrijpen wordt het gebouw OpZuid vergeleken met het gebouw Casa Rustici, wat door Terragni ontworpen is en in Milaan staat. Qua volume lijken deze gebouwen op elkaar, maar er zijn een aantal aspecten waarin de gebouwen zich van elkaar onderscheiden. Een belangrijk aspect van Casa Rustici is dat het één geheel vormt en dat gevoel wordt niet bij OpZuid ervaren. Dat komt omdat de dakrand niet is doorgezet, waardoor het lijkt op twee losstaande gebouwen. Een ander duidelijk kenmerk van een palazzo is dat de voorgevel symmetrie bevat. De voorgevel van het gebouw OpZuid geeft een symmetrisch gevelbeeld en ook bij het gebouw in Milaan is er een symmetrie, die ontstaat door de dieptewerking.

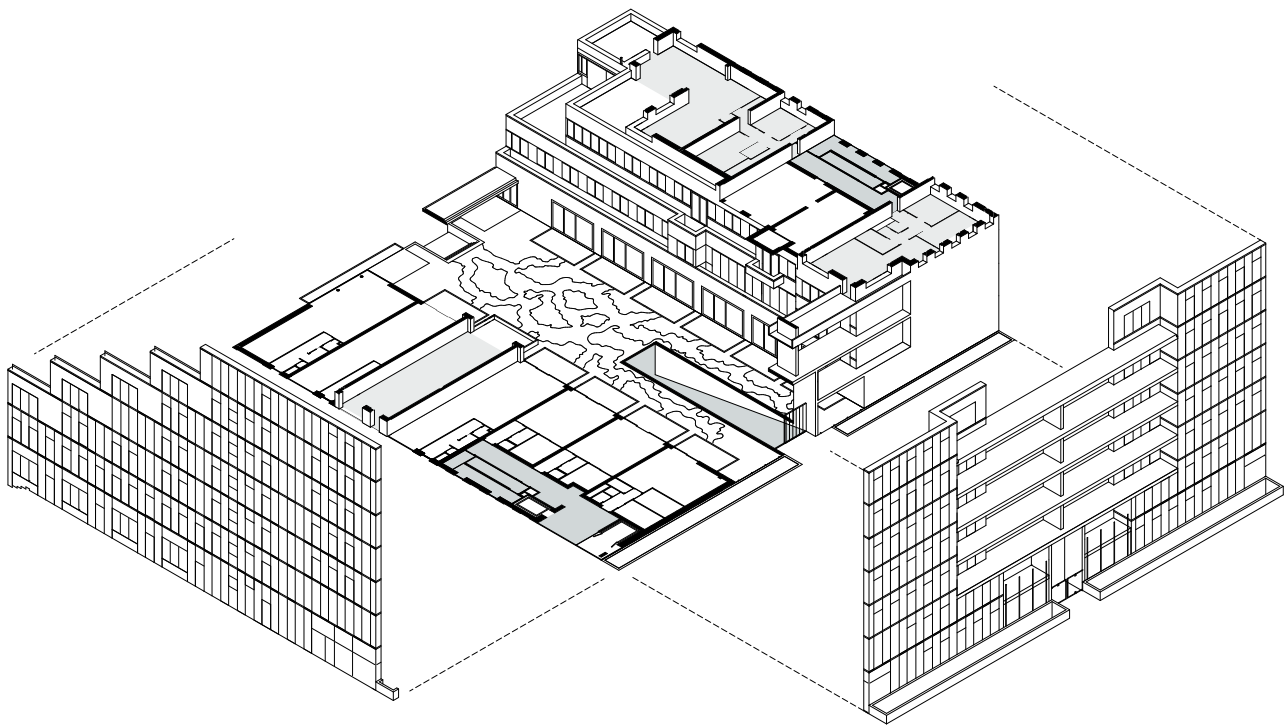
Een groot verschil tussen beide gebouwen is de ontsluiting. Bij het gebouw OpZuid is de ontsluiting tegen de straatgevel aangelegd, waardoor er geen connectie is met de cortile. Bij een palazzo (ook bij Casa Rustici) is de cortile een belangrijk element. Een schakel stuk waar veel aspecten bij elkaar komen. Het is een plek waar verkeersroutes zich (door)kruizen en waar veel zichtlijnen op uit komen. Deze aspecten worden niet bij het gebouw OpZuid ervaren, waardoor het een belangrijk palazzokenmerk mist.

Het gebouw kent geen cortile maar een binnenplaats. Dat komt doordat de binnenplaats alleen toegang biedt voor bewoners op de begane grond. De sociale contacten tussen bewoners worden daardoor erg beperkt. De entree, die zich aan de zijkanten van het gebouw bevindt, kent geen portdrone en geen androne. Er is een harde overgang door het aanwezige bel- en postvakkenpaneel naast de voordeur.

Als OpZuid met de auto wordt benaderd dan heeft dit gebouw wel de kenmerken van een palazzo. De entree van de parkeergarage bevindt zich aan de voorzijde met een smalle, hoge portone, aansluitend met een korte, maar duidelijk androne. De binnenplaats wordt door de hellingbaan kleiner. In Milaan is de hellingbaan kort gemaakt doormiddel van een splitlevel principe.

De gevel van Casa Rustici heeft een soort raster en met de invulling van dit raster wordt gespeeld. Ook wordt dit raster versterkt door de verschillende dieptes in de gevel. Bij het gebouw in Amsterdam is er ook een raster te herkennen, maar dat is een repetitie en erg vlak gehouden. Het lijkt alsof het van af de plattegrond is ontworpen. De buitengevel is verticaal opgezet en binnengevel horizontaal. Alle elementen overwegende kan geconcludeerd worden dat hoewel het gebouw OpZuid qua volume op een palazzo lijkt, het verder in publieke routing en woning oriëntatie nauwelijks overeenkomsten vertoont met een Italiaans palazzo.

UN PALAZZO PER AUTO

OPZUID - AMSTERDAM - NEDERLAND

BRON: DIEDERENDIRRIX

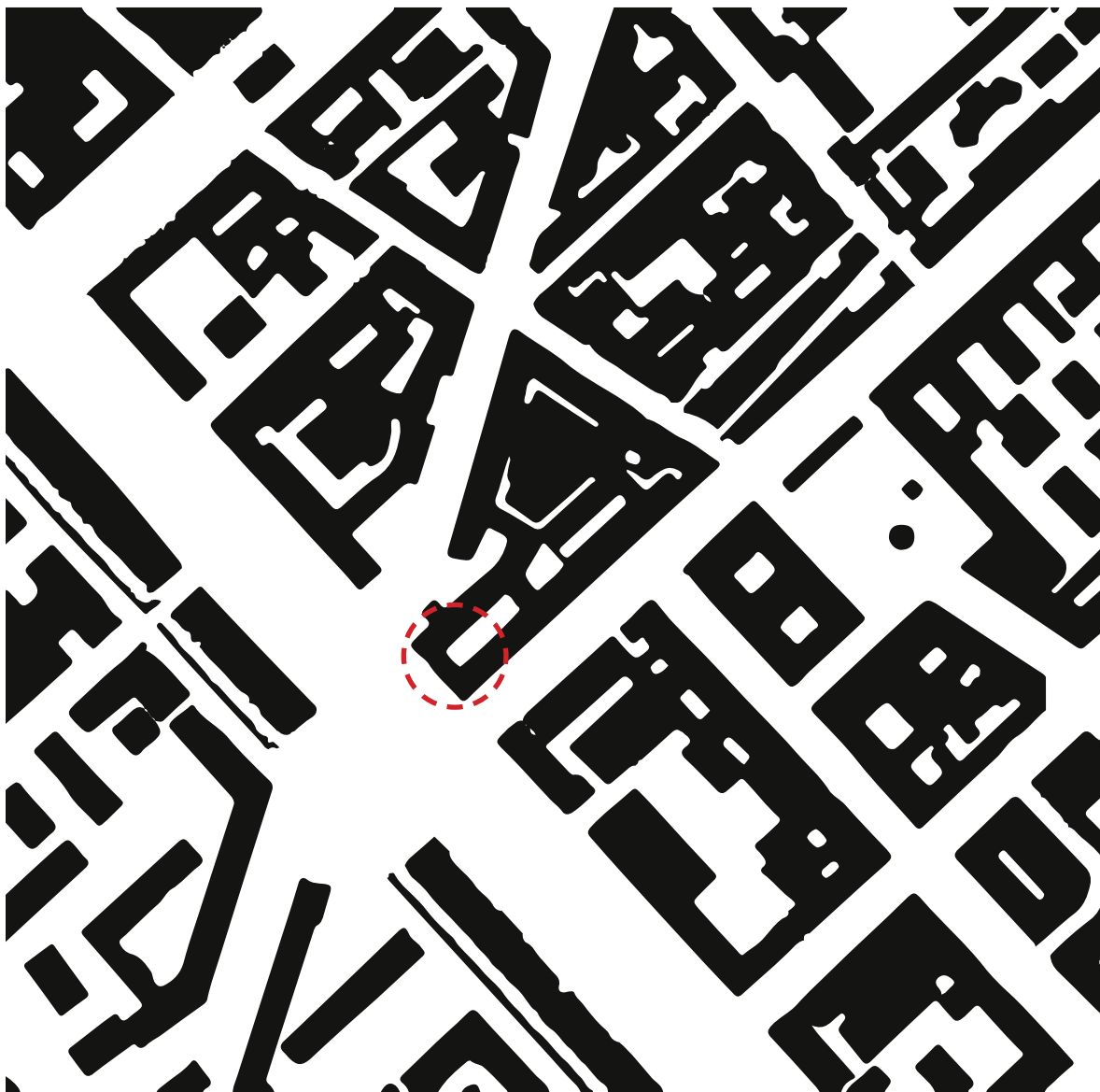
CASA-RUSTICI - MILAAN - ITALY

BRON: ORDINEARCHITETTI

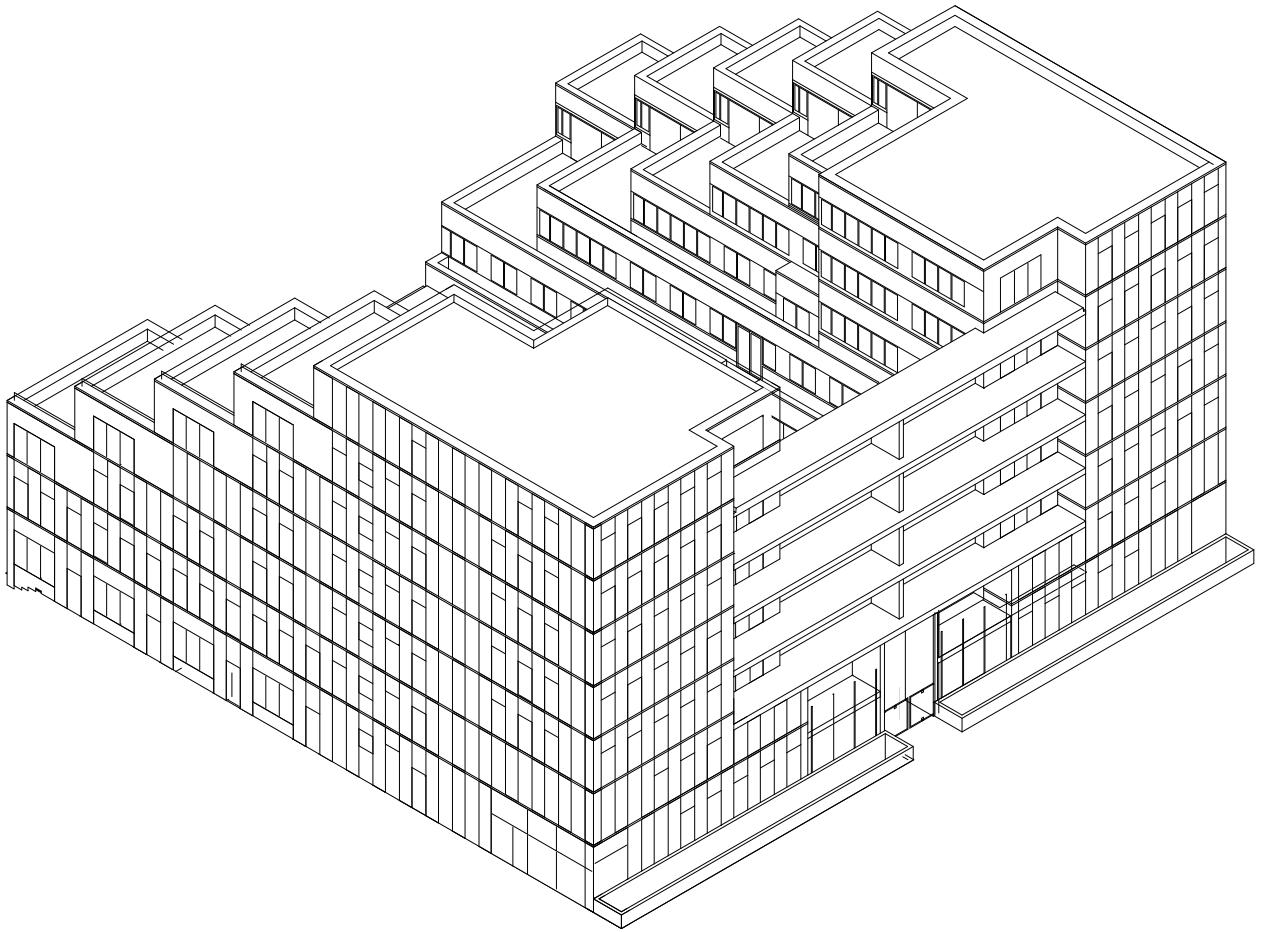
SITUATIE

Gridstructuur, op het zuiden georiënteerd. Een open structuur aan de achterzijde van het gebouw. Daar bevindt zich een brede vaart waar het gebouw met een boot benaderd kan worden.

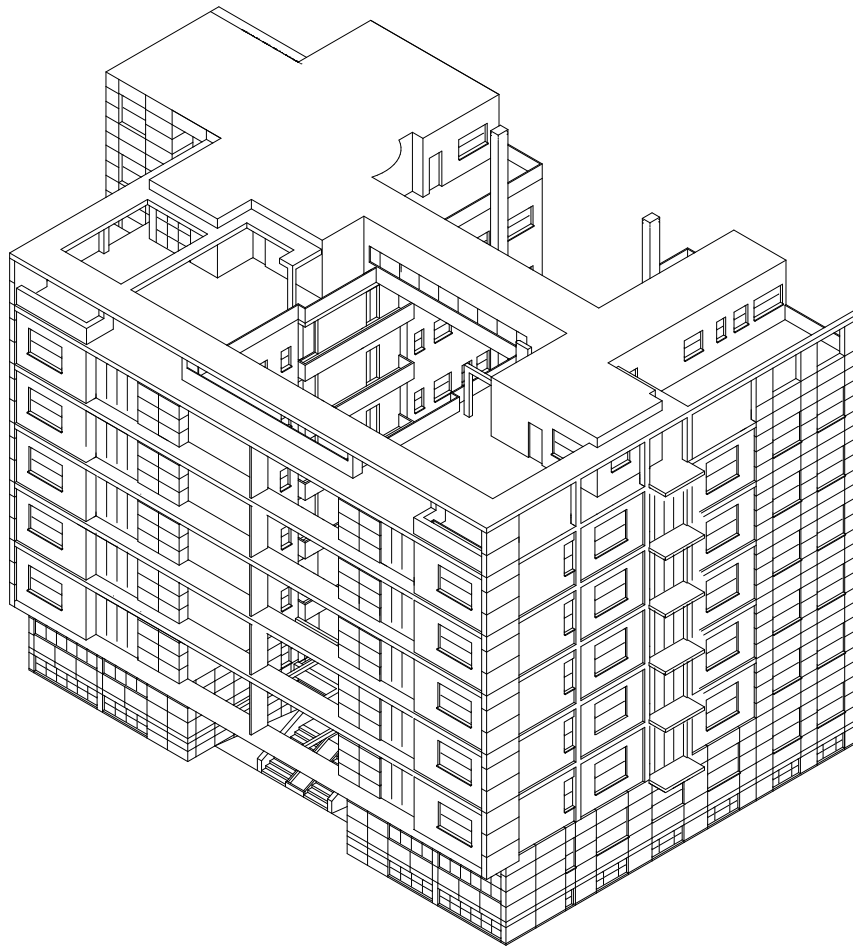
SITUATIE

Korrelstructuur. Een belangrijk accent als scheiding tussen twee wegen. Een beëindiging van het stratenpatroon en een schakelpunt voor de overgang tussen drukke verkeerswegen.

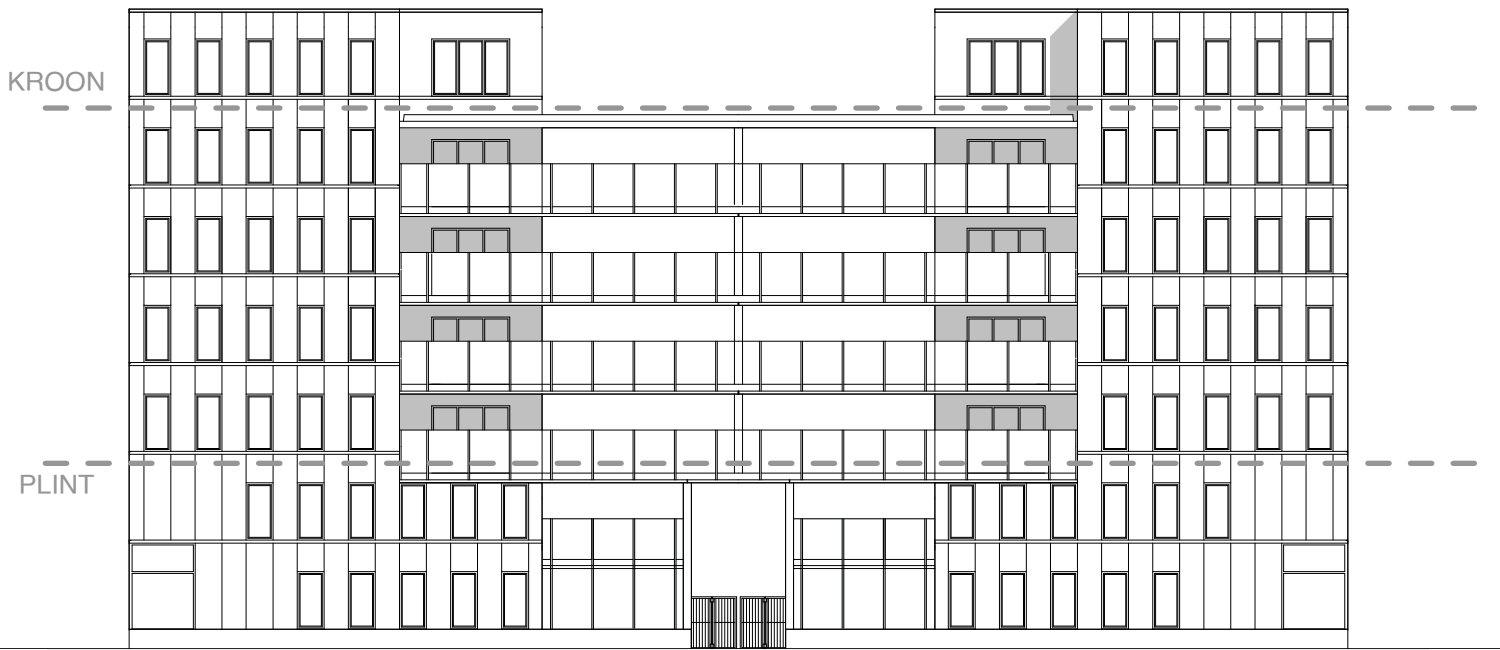
ISOMETRIE

Een symmetrisch gebouw wat getrapt oploopt, zeven laags met een parkeerkelder. Twee tegenover elkaar staande gebouwen met elk een eigen trappenhuis.

ISOMETRIE

Een penthouse op het dak waar de eigenaar van het gebouw woont. Een zeven laags gebouw met een parkeerkelder. Twee tegen over elkaar staande gebouwen met elk een eigen trappenhuis. De brug op dak is de enige mogelijkheid om naar de andere helft van het gebouw te bewegen.

VOORGEVEL

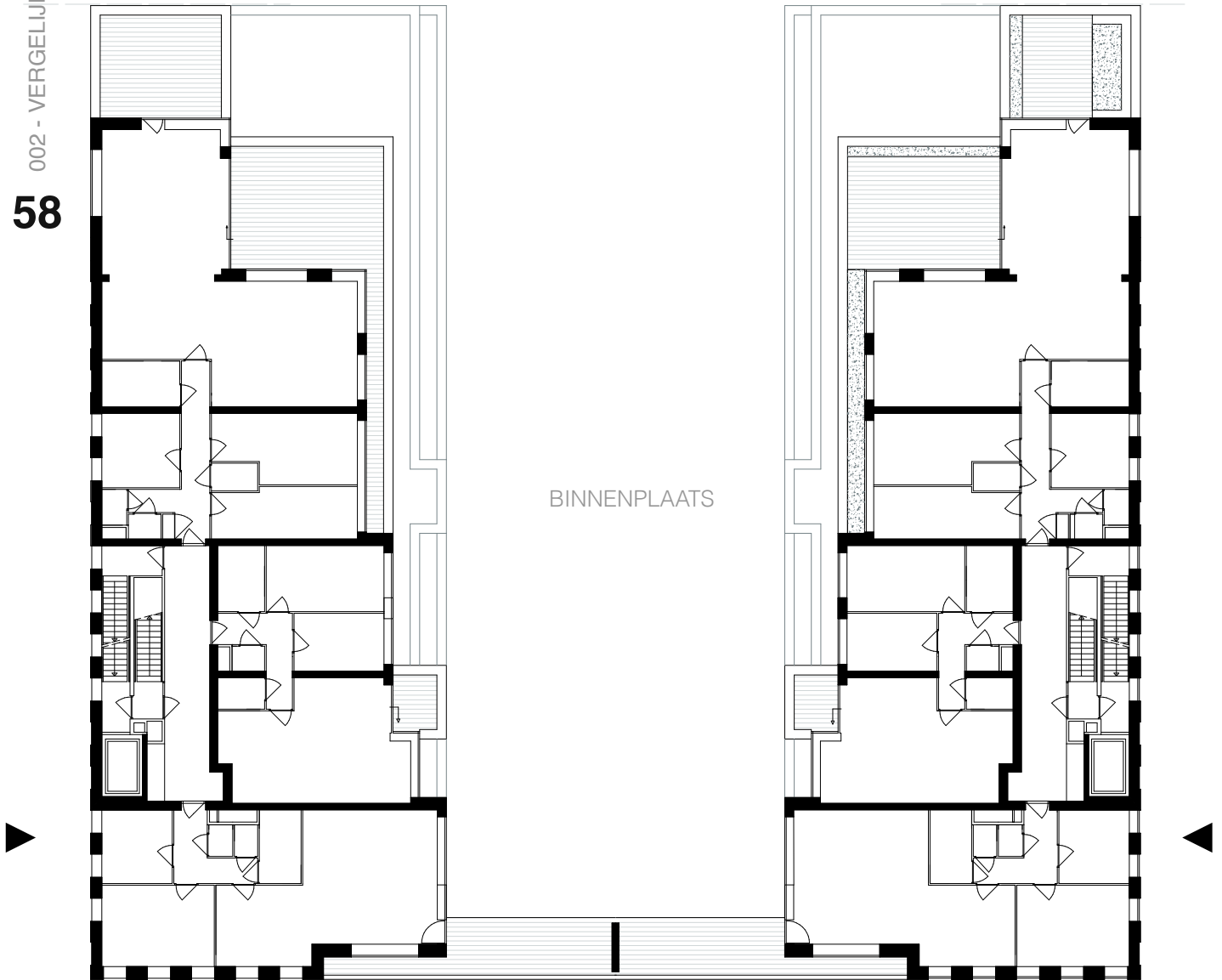
Een symmetrische voorgevel met een duidelijke portdrone. De drie elementen (plint, middenstuk en de bekroning) zijn niet zichtbaar in dit gebouw.

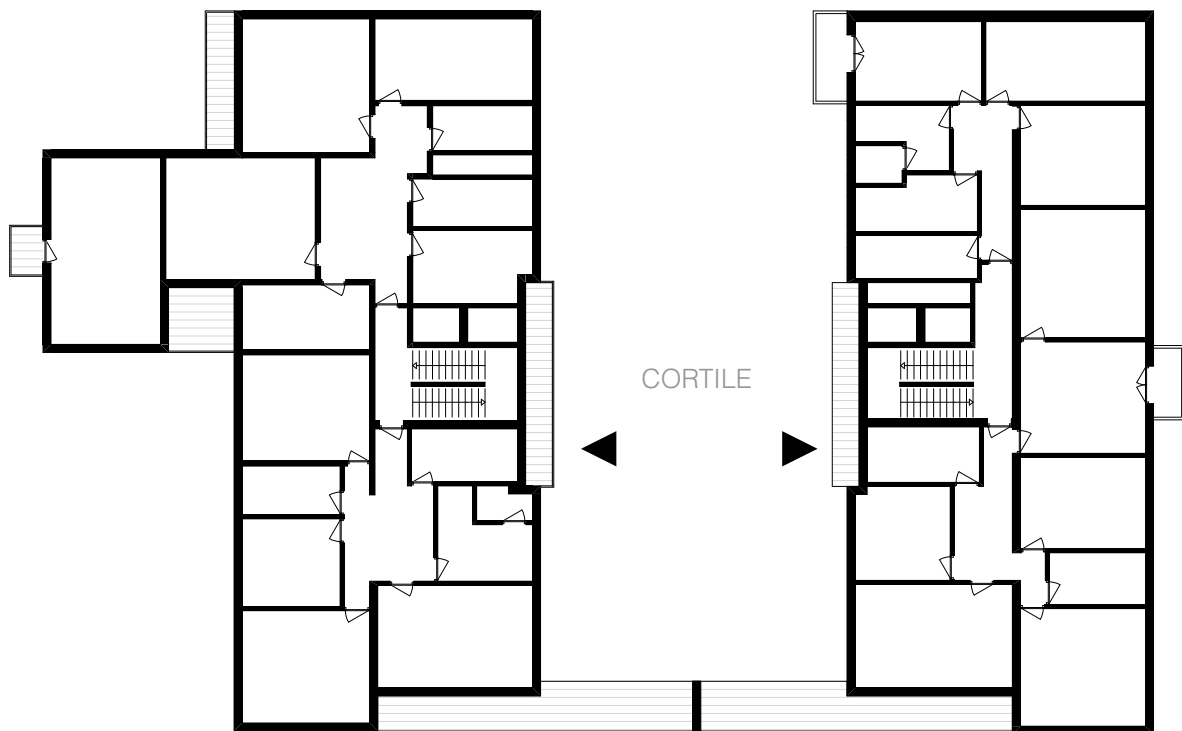
VOORGEVEL

Een volume (massa) in een volume ingeschoven, waardoor de plint en de bekroning zichtbaar worden. De portone is zichtbaar in de voorgevel. Door de dieptewerking ontstaat er gevoelsmatig een symmetrie.

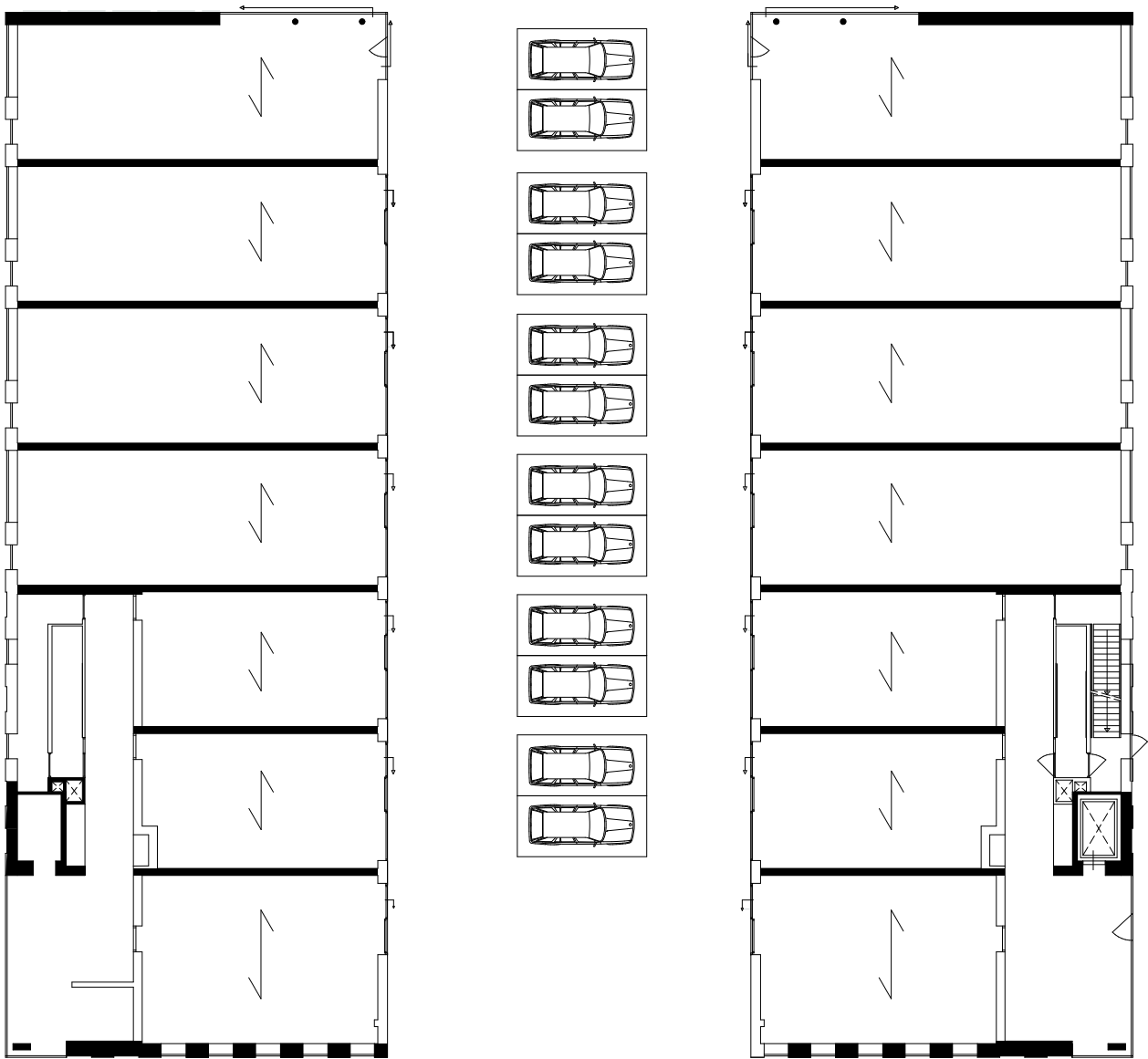
5E VERDIEPING - PLATTEGROND

Twee gebouwen die verbonden worden door geschakelde buitenruimtes. Met name naar boven toe bewegend versmalt het gebouw. Entrees bevinden zich niet in de cortile, die daarom geen cortile genoemd mag worden.

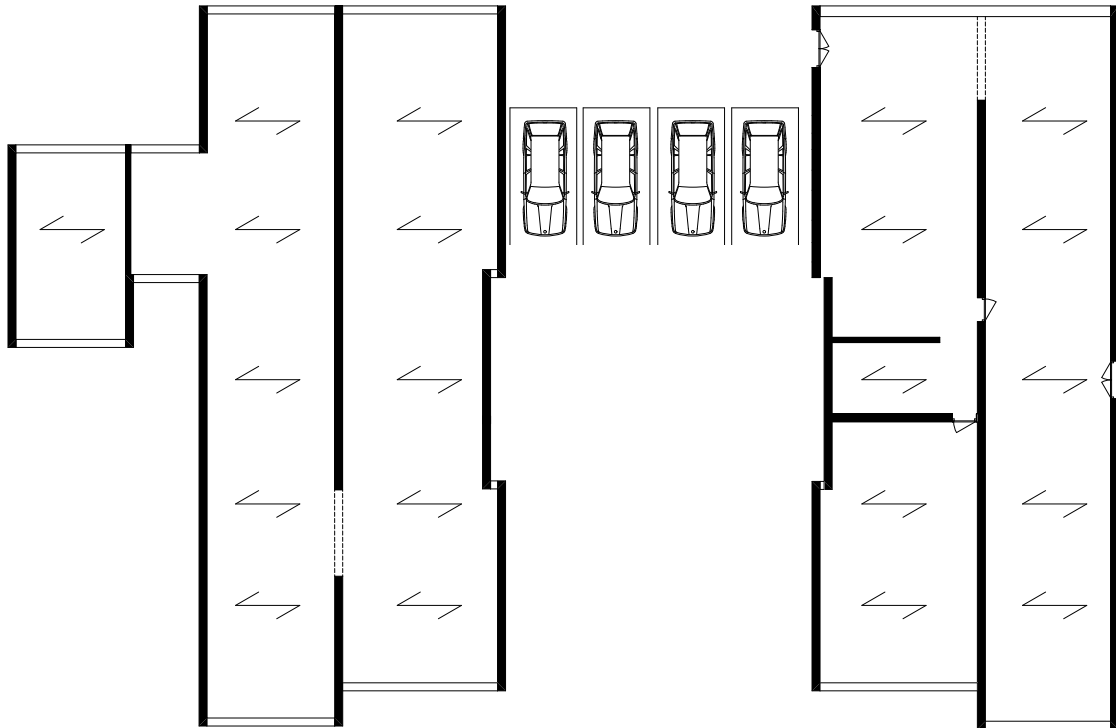
5E VERDIEPING - PLATTERGROND

De entree bevindt zich aan de binnenzijde van het gebouw. Twee volumes die verbonden worden met geschakelde buitenruimtes.

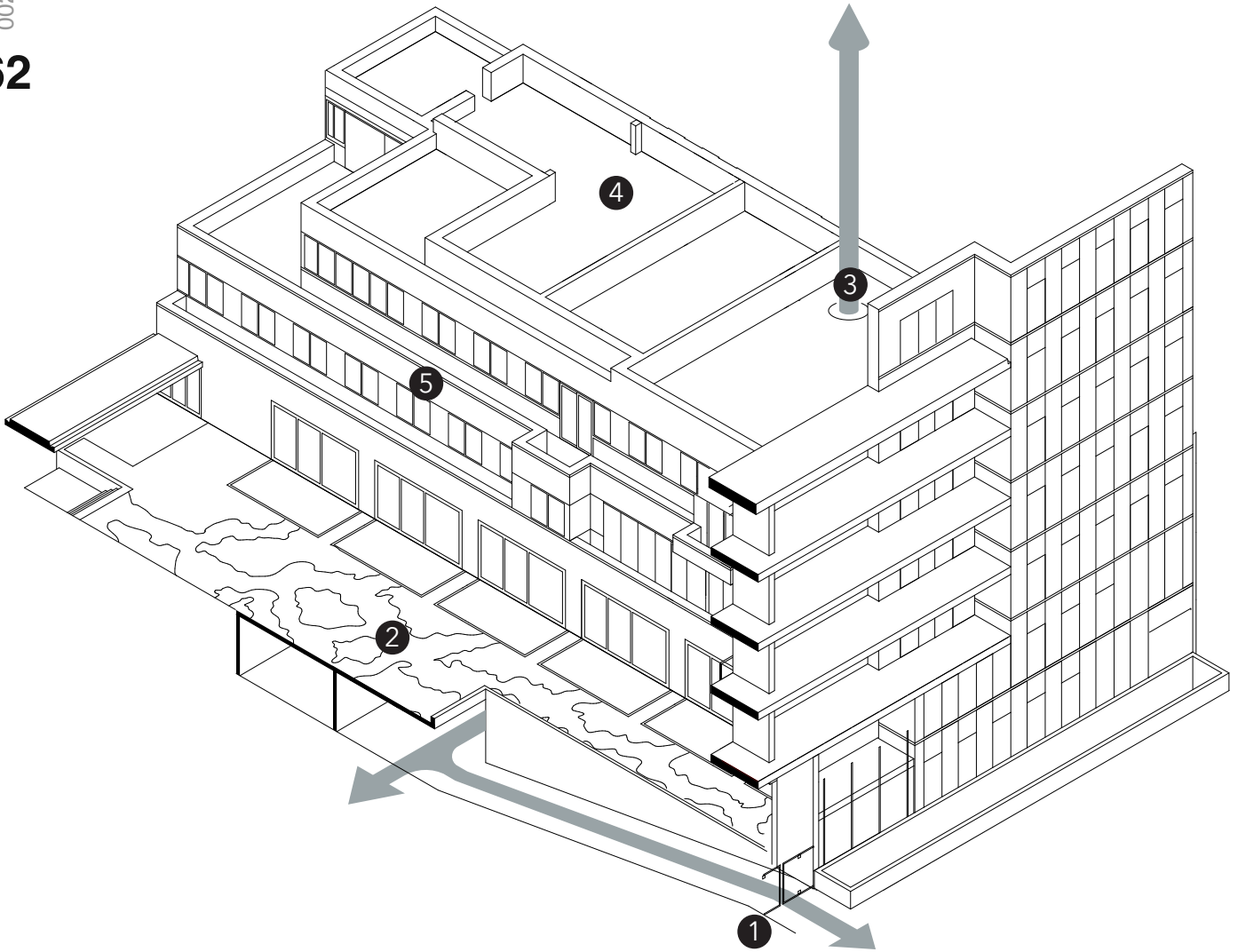
CONSTRUCTIE - PLATTEGROND

Het gebouw is ontworpen vanuit de regels van de auto NEN-norm. De scheidingswanden zijn de dragende wanden, waardoor de woning plattegronden geen flexibele grootte kunnen aannemen.

CONSTRUCTIE - PLATTERGROND

De zijgevel en de binnengevel zijn dragende gevels waardoor er een flexibiliteit ontstaat in de woning plattergronden. Door de constructie kunnen weinig auto's geparkeerd worden.

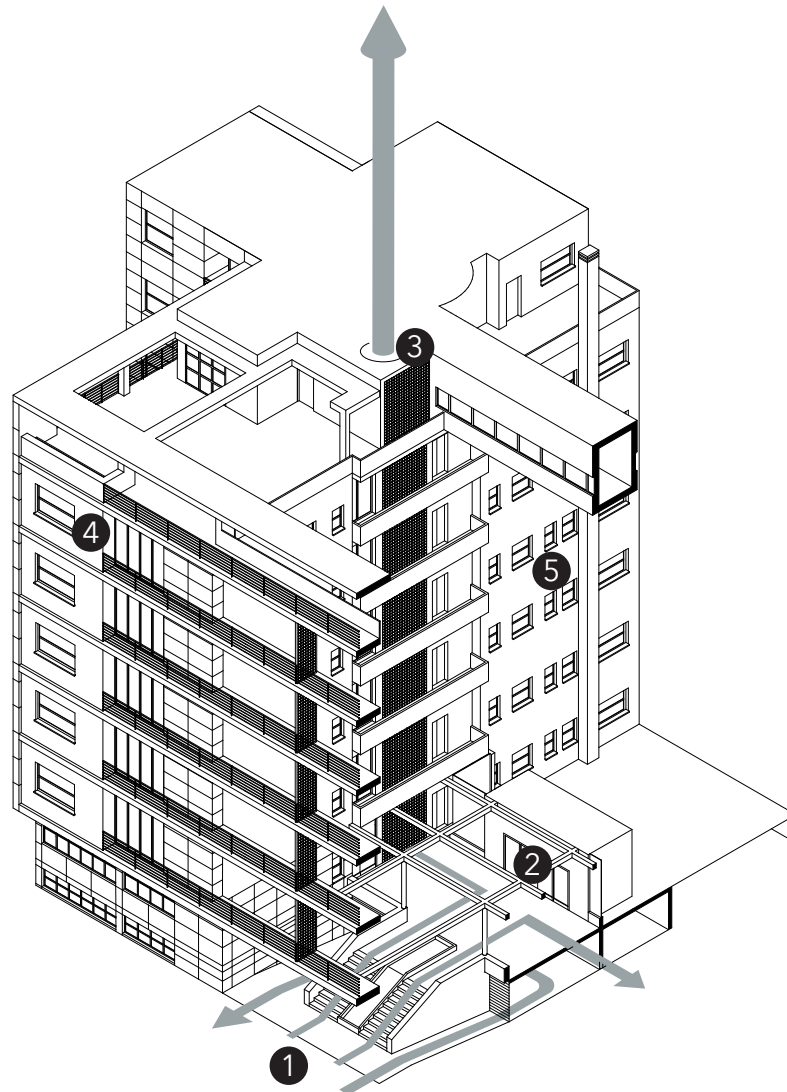

INHOUDSOPGAVE - DOORSNEDE ISOMETRIE

1 PORTONE/ANDRONE
2 CORTILE

3 ENTREE
4 APPARTEMENT TYPE

5 GEVEL VERGELIJKING
CONCLUSIE

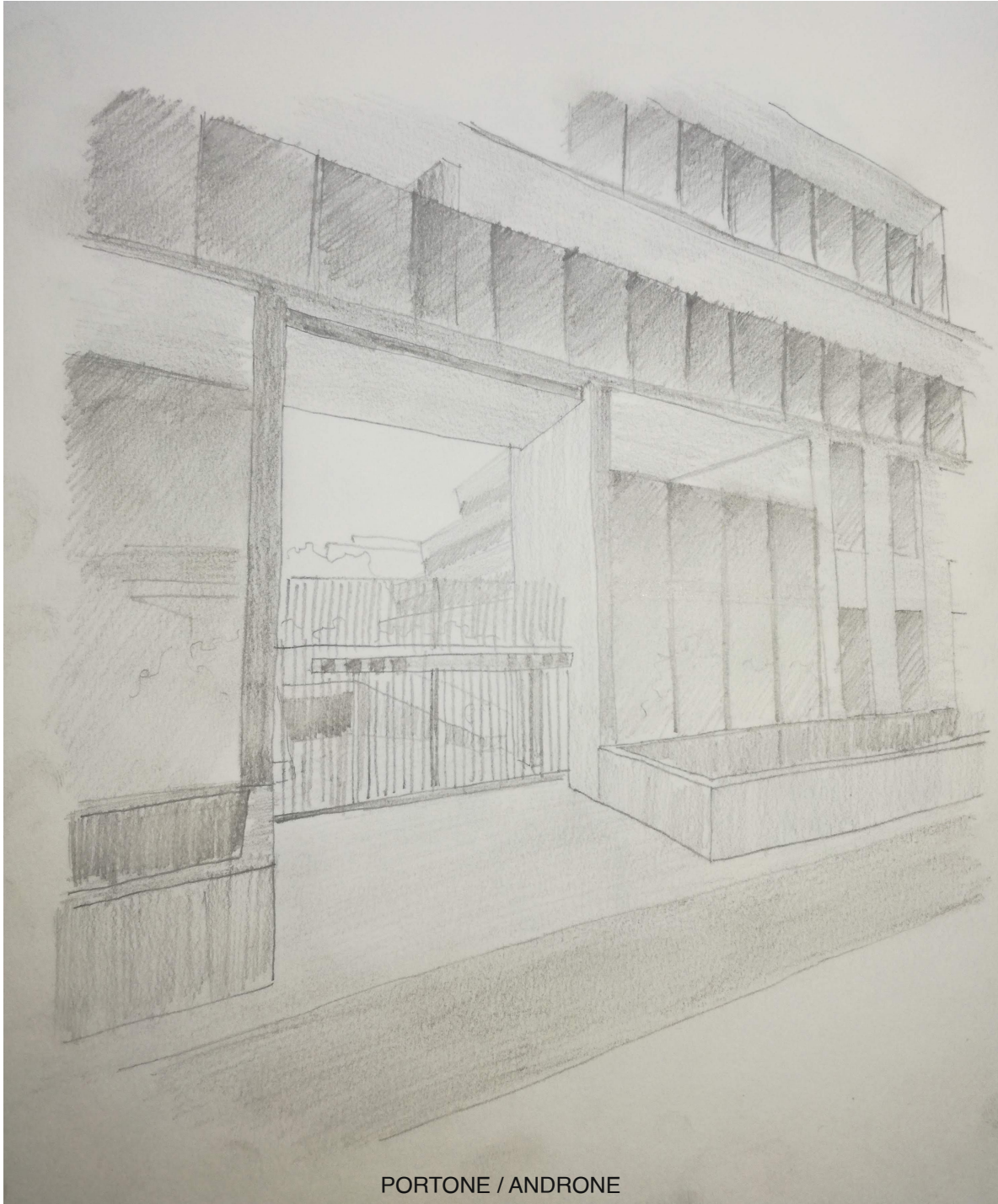

INHOUDSOPGAVE - DOORSNEDE ISOMETRIE

1 PORTONE/ANDRONE
2 CORTILE

3 ENTREE
4 APPARTEMENT TYPE

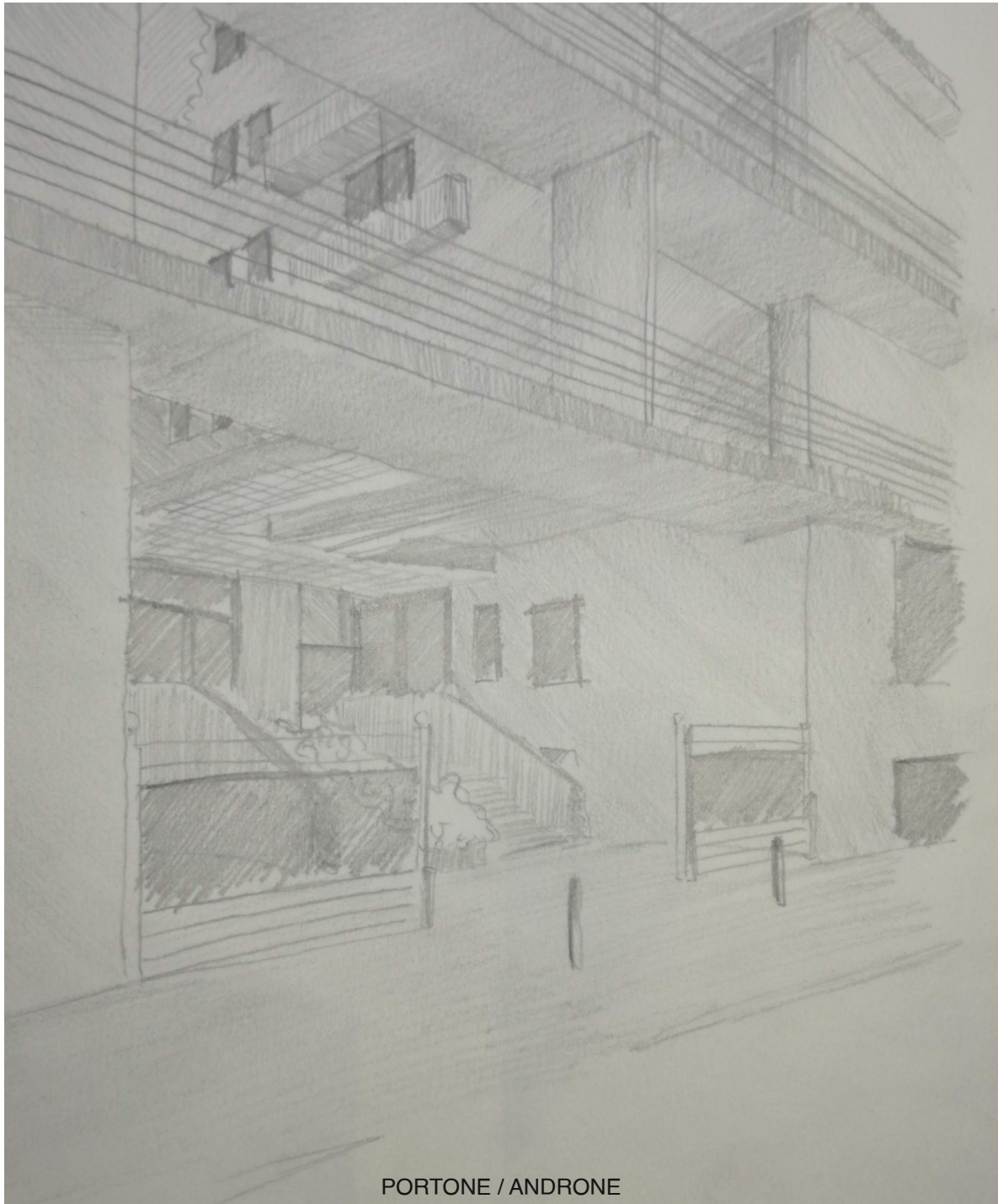
5 GEVEL VERGELIJKING
CONCLUSIE

PORTONE / ANDRONE

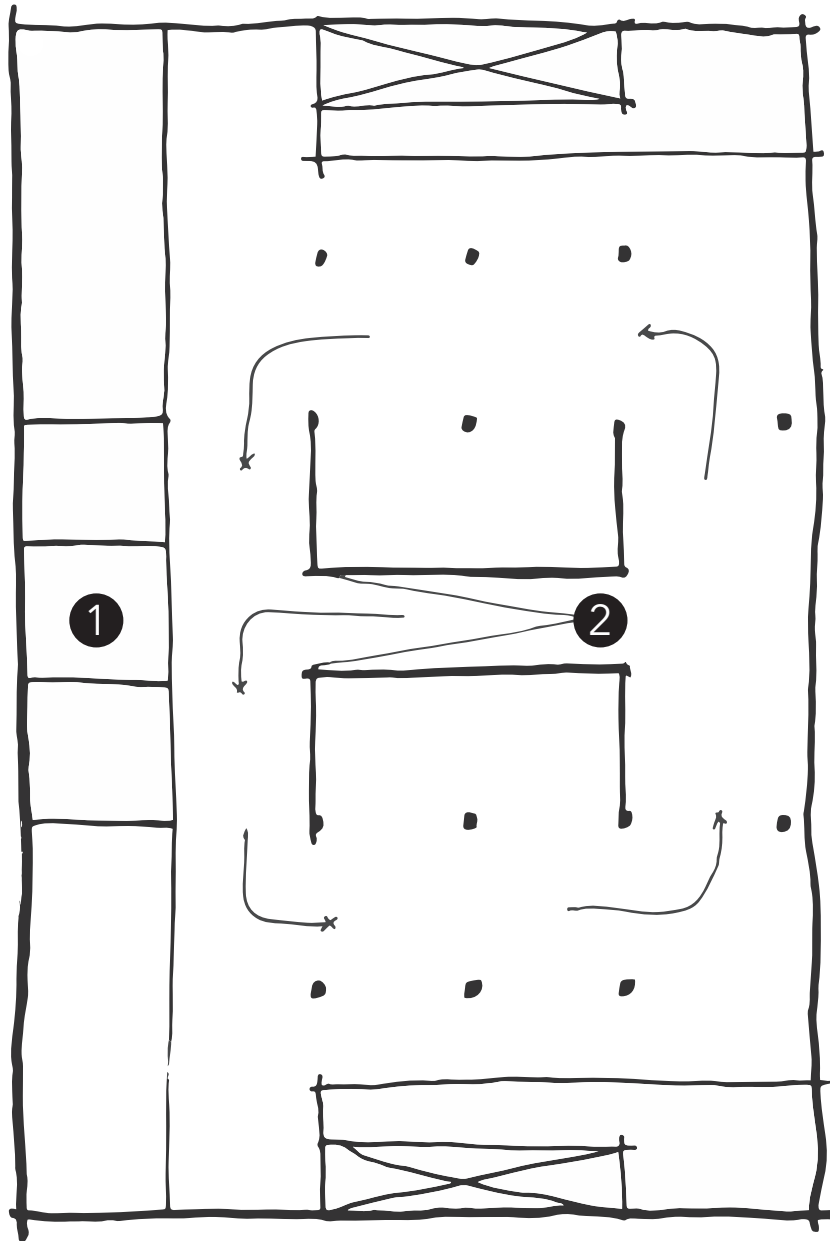
Ingang voor auto's, smal en hoog

PORTONE / ANDRONE

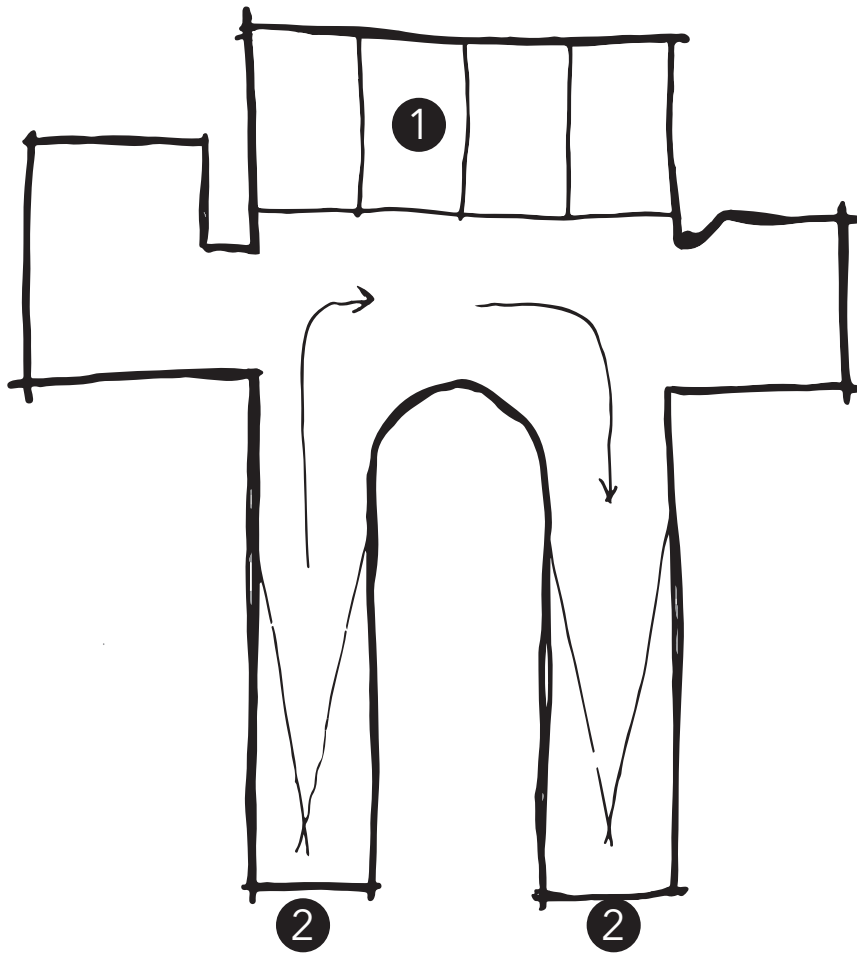
Zowel de ingang voor de bewoners als voor auto's. Twee poorten die de toegang blokkeren voor inrijdende auto's, breed en laag.

PARKEER KELDER

① PARKEER GARAGE

② ENTREE AUTO

PARKEER KELDER

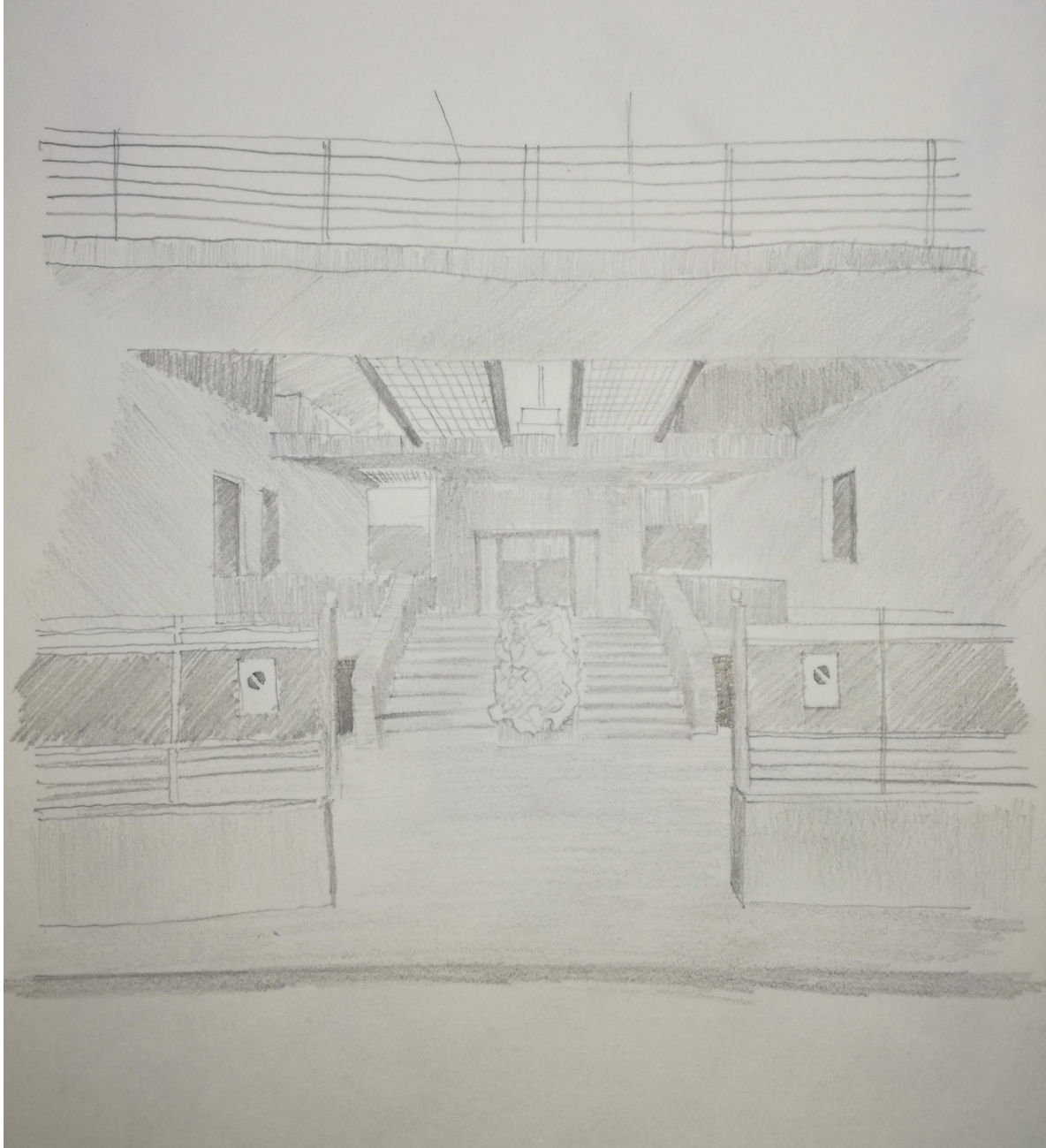
1 PARKEER GARAGE

2 ENTREE AUTO

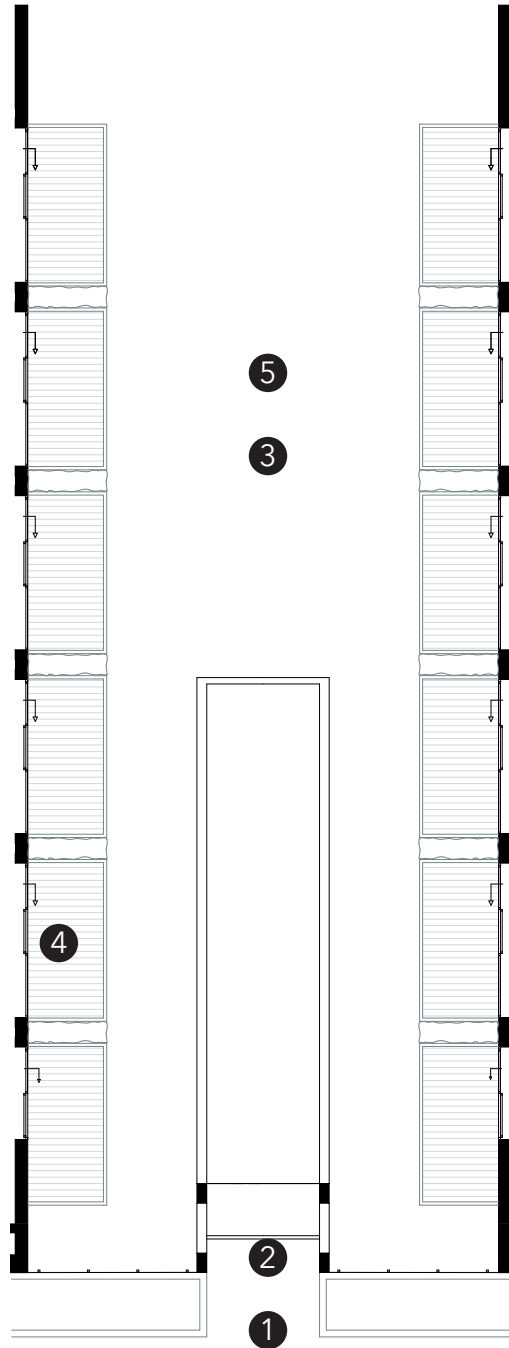
CORTILE

De hellingbaan naar de parkeerkelder neemt op de binnenplaats behoorlijk wat ruimte in beslag. Deze binnenplaats is alleen toegankelijk voor bewoners die op de begane grond wonen.

PORTONE / ANDRONE

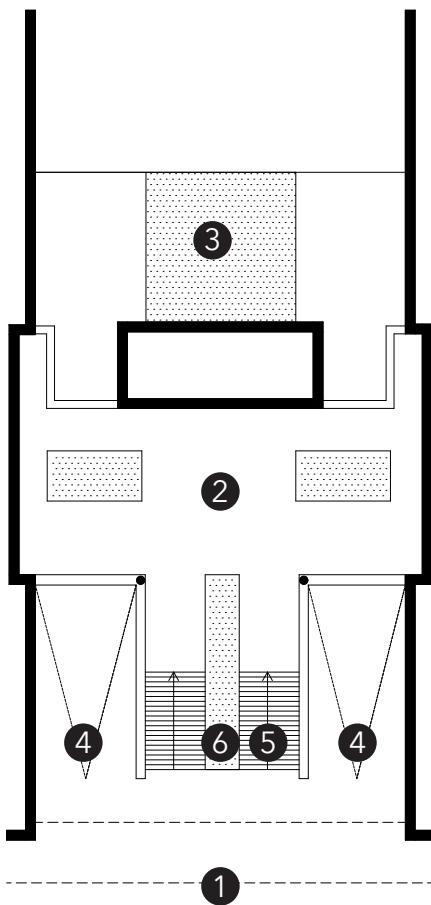
Doormiddel van een splitlevel principe ontstaat er efficiënt ruimtegebruik voor de androne. Door de lage plafonddoogte is de cortile op de eerste verdieping.

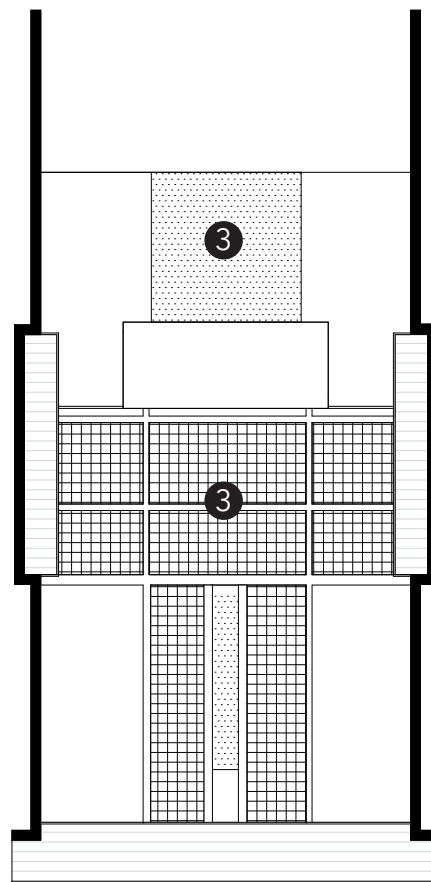
- 1 PORTONE
- 2 ANDRONE

- 3 CORTILE
- 4 PRIVE BUITEN RUIJTE

- 5 GEZAMELIJKE BUITENRUIJTE

BEGANE GROND

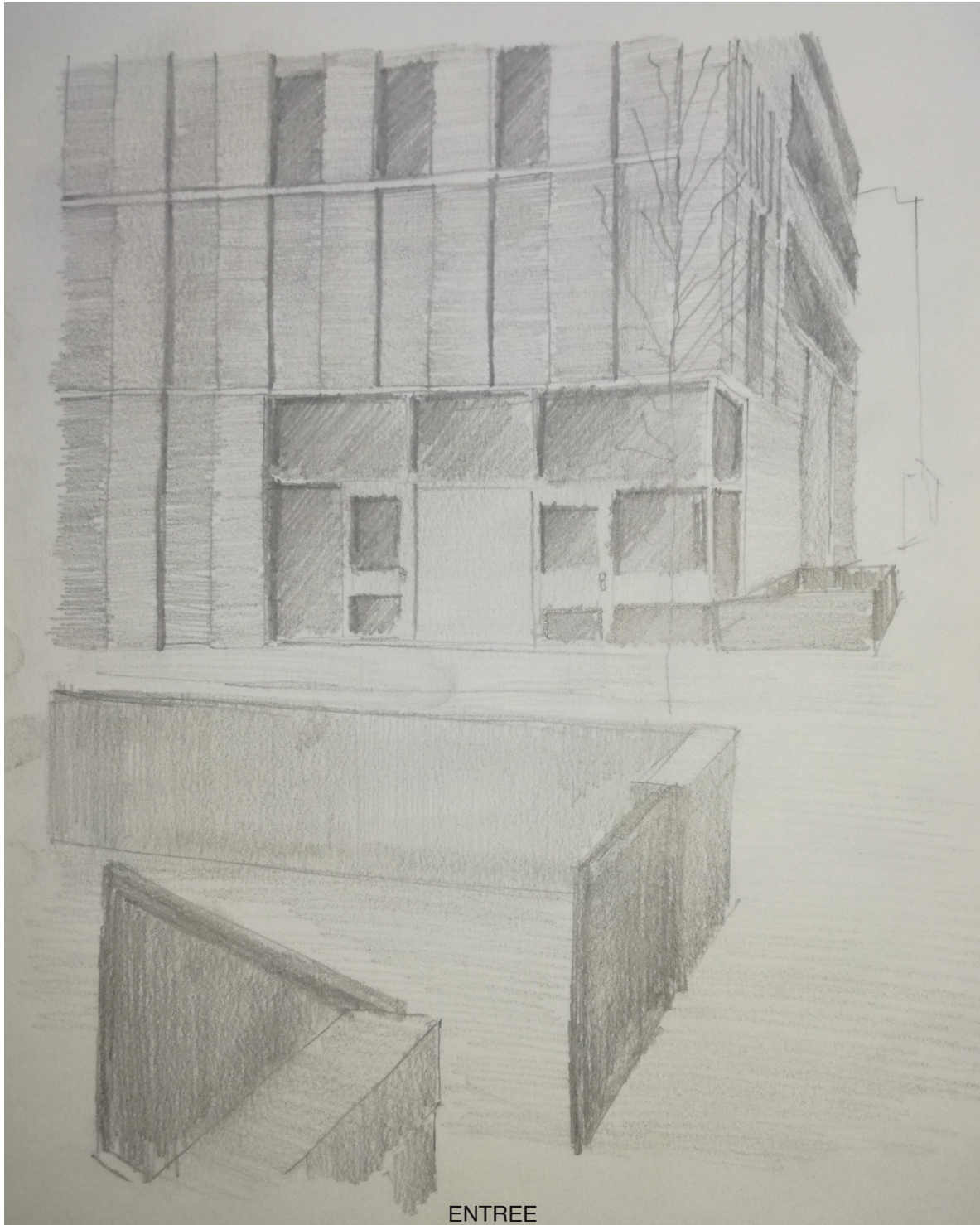

VERDIEPING

- 1 PORTONE
- 2 ANDRONE

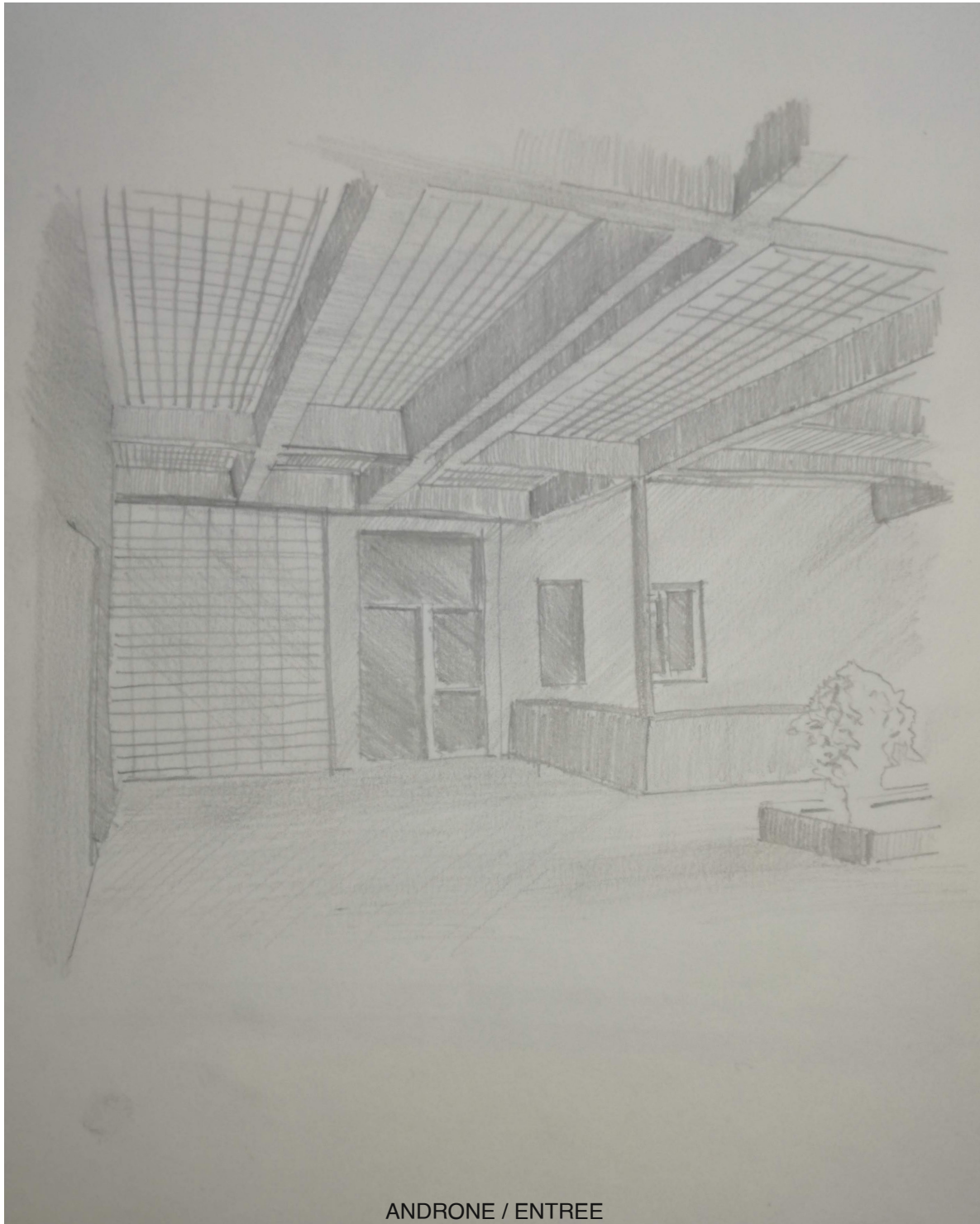
- 3 CORTILE
- 4 ENTREE AUTO

- 5 TRAP
- 6 PLANTEN BAK

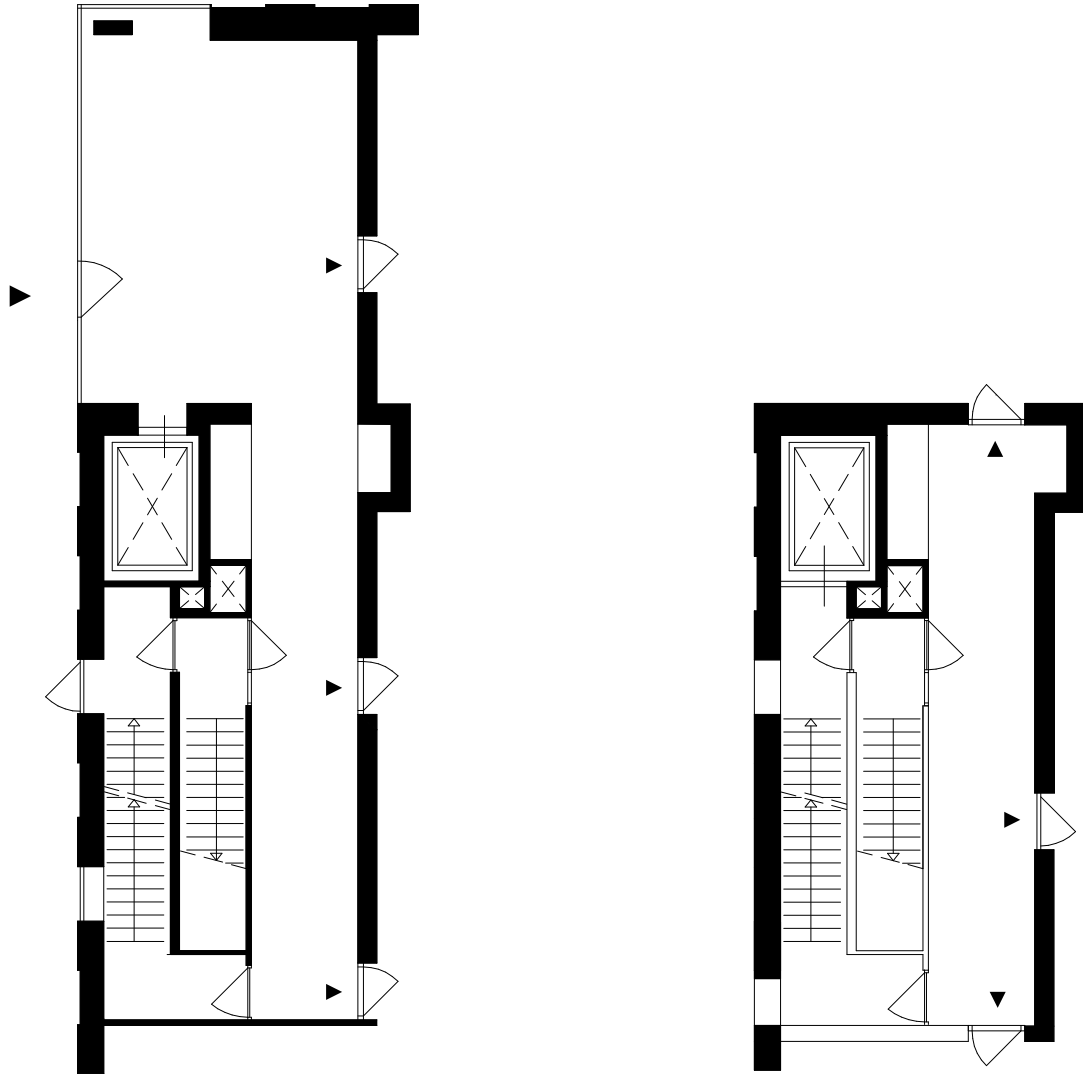
De entree bevindt zich aan de zijkant van het gebouw. De overgang tussen straat en binnenkomst hal is erg hard en er is geen portone en geen androne. Er is geen commerciële toegangsruimte om naar de binnenplaats te komen.

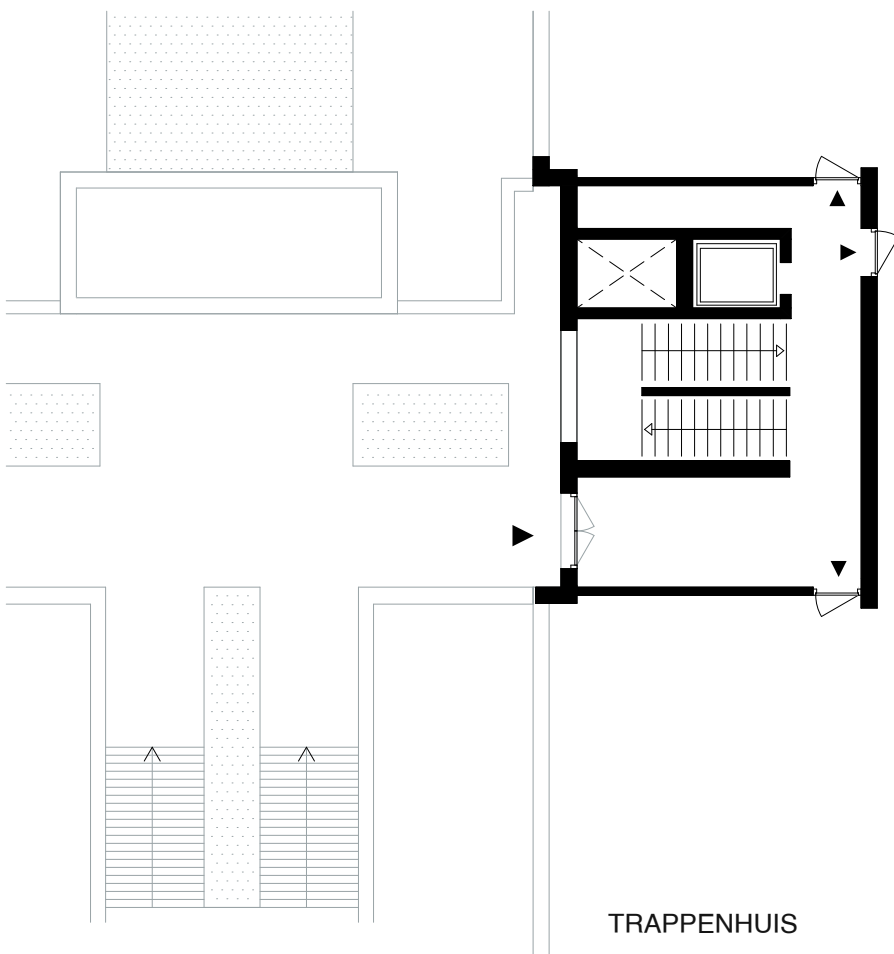
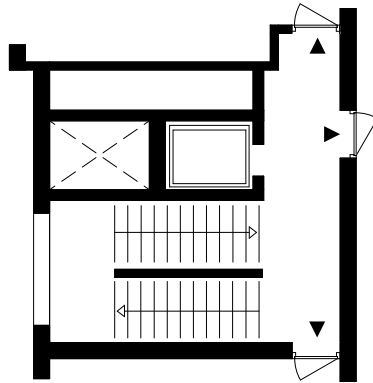
ANDRONE / ENTREE

Entree via de androne. Beide voordeuren staan recht tegenover elkaar. Het plafond is gemaakt van glazen tegels waardoor licht binnen komt in de androne.

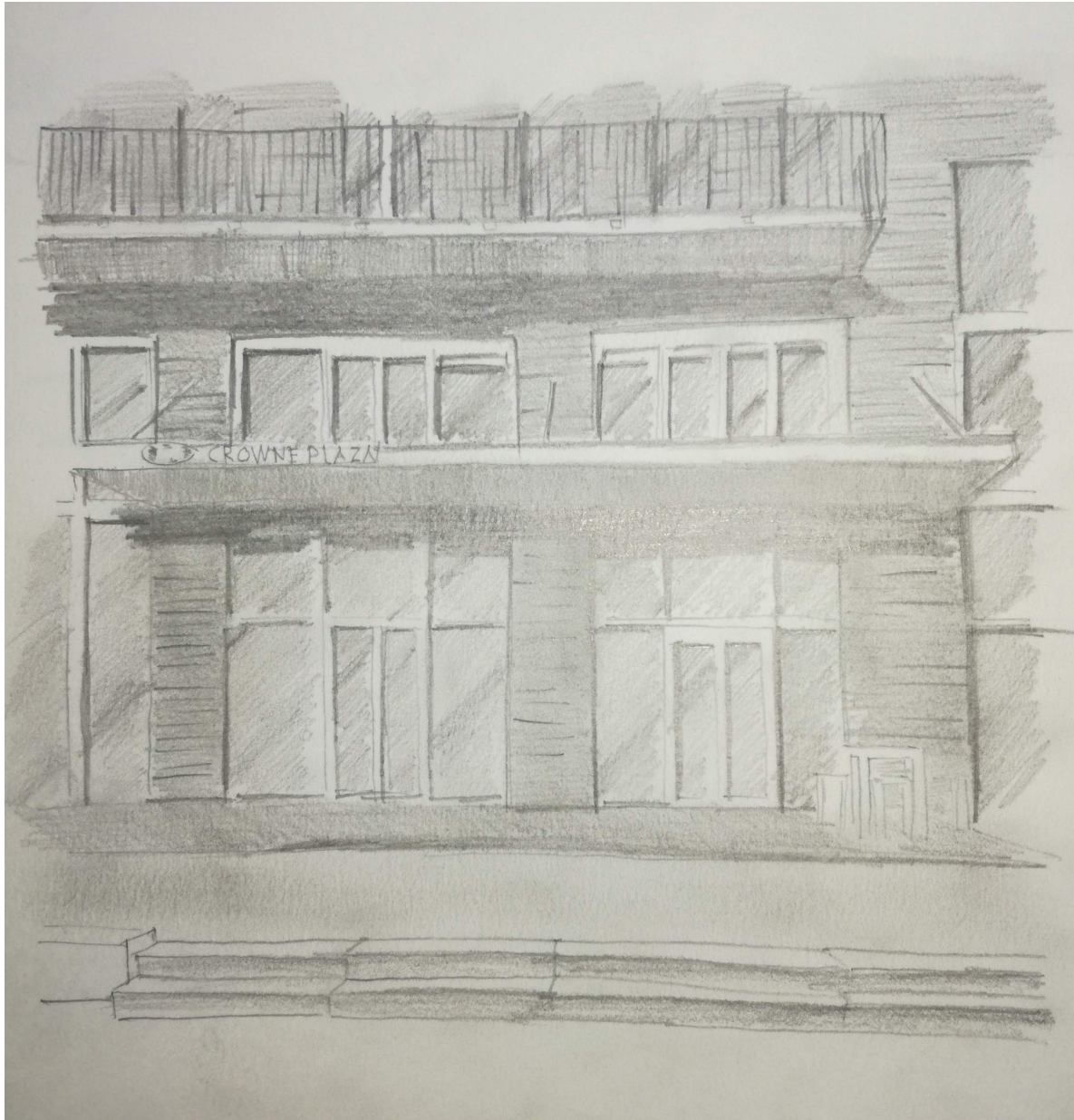

ONTSluitING

Wokkaltrap ontsluiting. De ontsluiting bevindt zich aan de straatgevel.

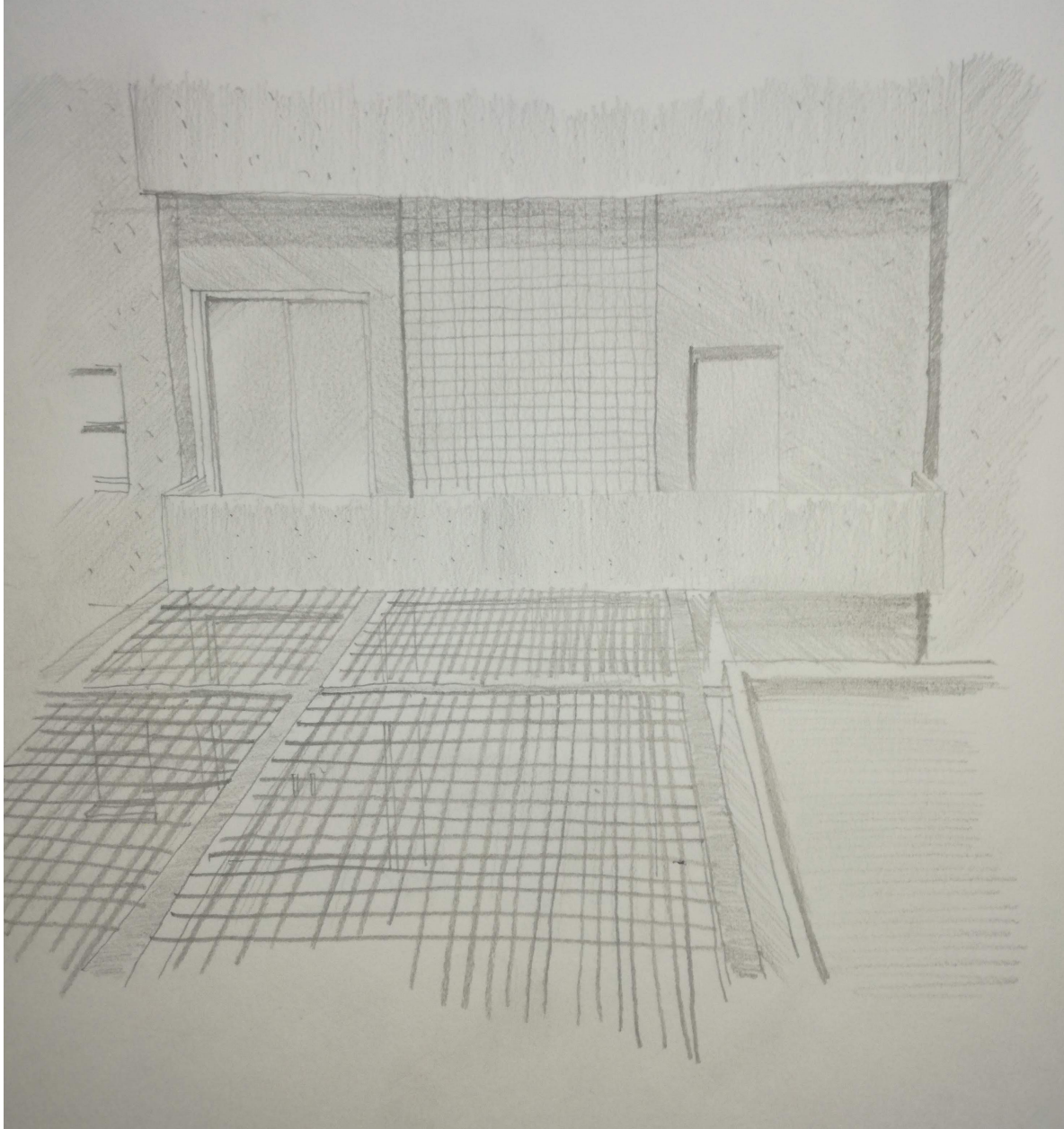

Via de androne binnenkomst in een kleine hal. Eerst komt de trap in beeld om zo het liftgebruik te ontmoedigen. Het trappenhuis wordt verlicht door middel van glasblokken die zich in de binnengevel bevinden.

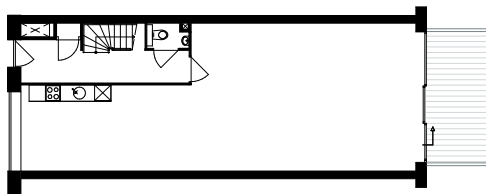
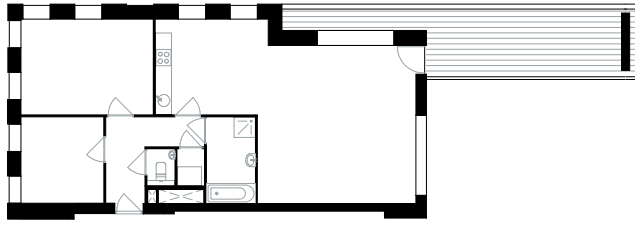
ZICHTLIJNEN

Vanaf de wokkeltrap is het tegenover liggende gebouw zichtbaar, de Crowne plaza.

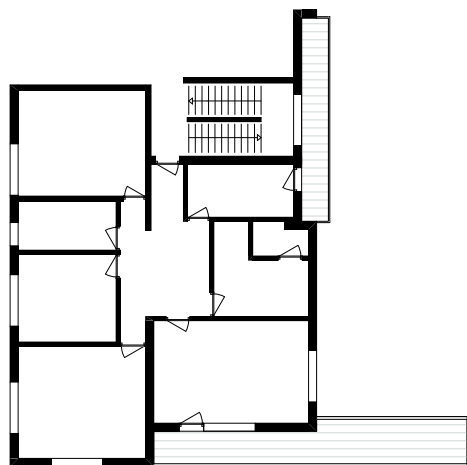
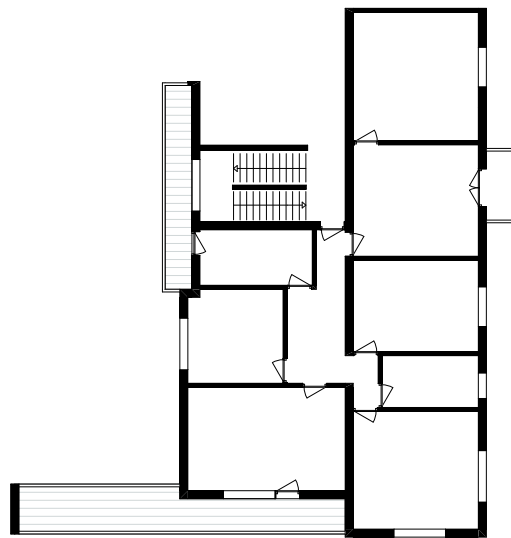
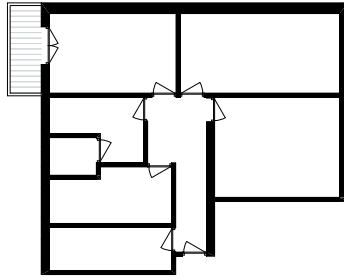
CORTILE / ZICHTLIJNEN

Vanaf de bordestrap is de cortile van het gebouw en het dak van glasblokken te zien.

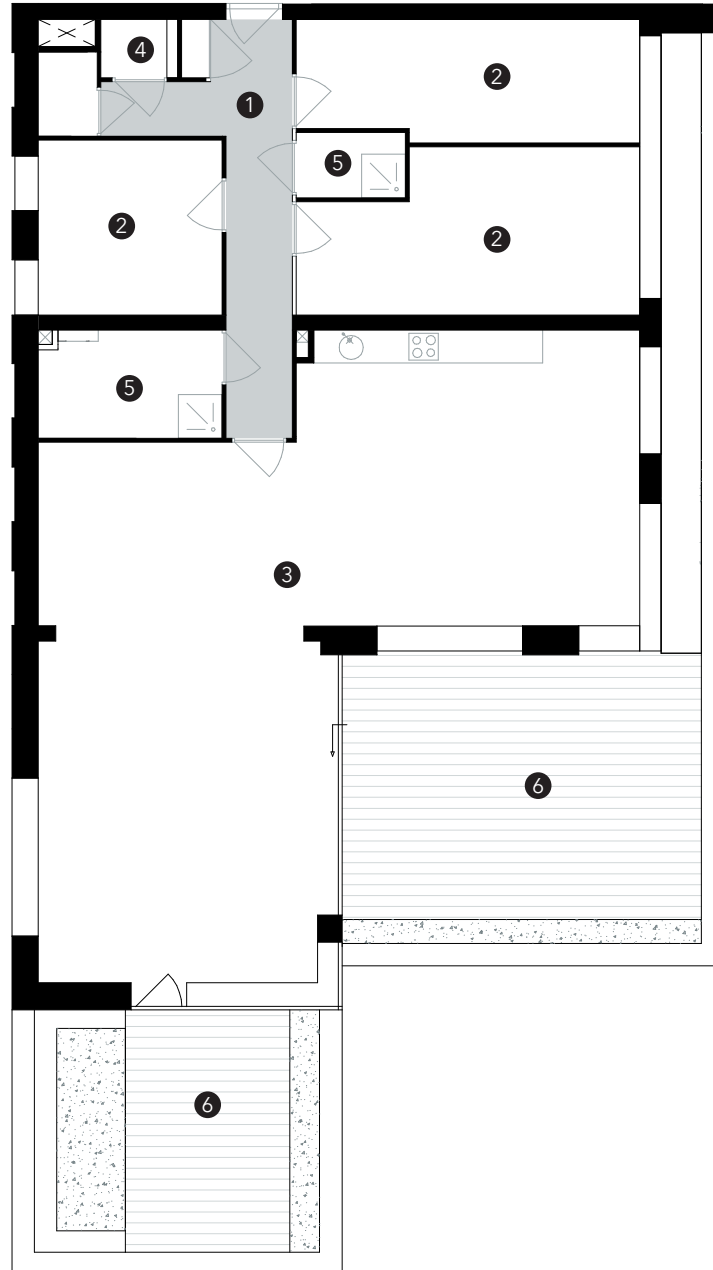

APPARTEMENT TYPE

Doordat de scheidingwanden dragende wanden zijn, ontstaan geen flexibele woning plattegronden.

Elke verdieping kent zijn eigen unieke woning plattegronden. Deze drie voorbeeld plattegronden komen het meeste voor.

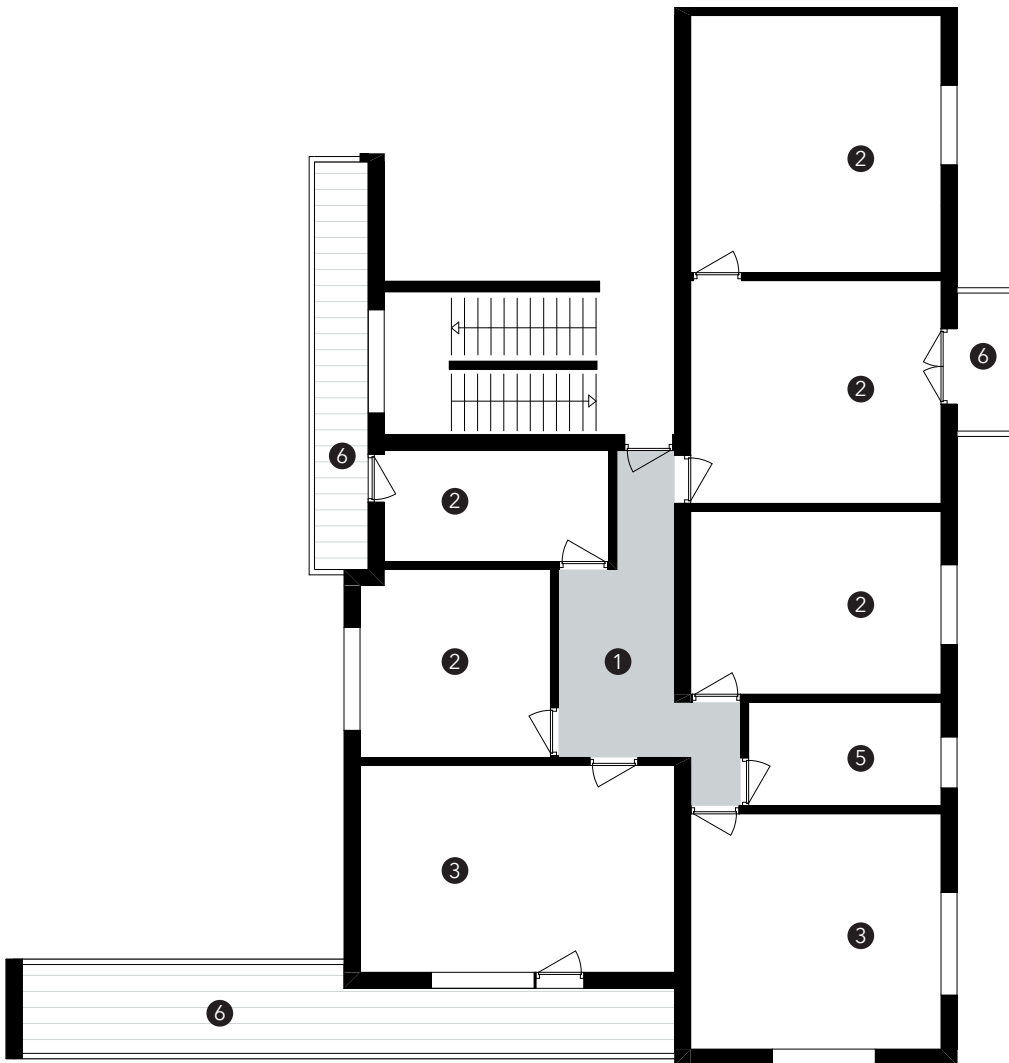
GANG WONING

- 1 ENTREE
- 2 SLAAPKAMER

- 3 WOONKAMER / KEUKEN
- 4 TOILET

- 5 BADKAMER
- 6 BUITENRUIMTE

CENTRAAL PUNT WONING

- 1 ENTREE
- 2 SLAAPKAMER

- 3 WOONKAMER / KEUKEN
- 4 TOILET

- 5 BADKAMER
- 6 BUITENRUIMTE

BUITENRUIMTE - BRON: MOOINOORD-HOLLAND

BUITENRUIMTE - BRON: MOOINOORD-HOLLAND

Foto's van de materialisatie.

BUITENRUIMTE - BRON: LOMBARDIABENICULTURALI

Glasblokken komen vaak terug in dit gebouw.

ALUMINIUM

KOZIJNEN ZIJN VAN ALUMINIUM
EN ZO OOK DE DICHTE PANELEN
TUSSEN DE KOZIJNEN, HET
BELPANEEL EN DE POSTVAKKEN
BIJ DE ENTREE.

METSELWERK

VERDIEPTE VOEG. WORDT OVERAL
TOEGEPAST.

GLAS

DIENT ALS VALBESCHERMING.
AANWEZIG AAN DE VOORGEVEL.

Drie hoofdmaterialen die vaak terugkomen.

WIT MAMER

WORDT ALLEEN AAN DE STRAATGEVEL OP
VERSCHILLEN PLAATSEN TOEGEPAST.
OPZICHTELIJKE VERTONING VAN RIJKDOM.

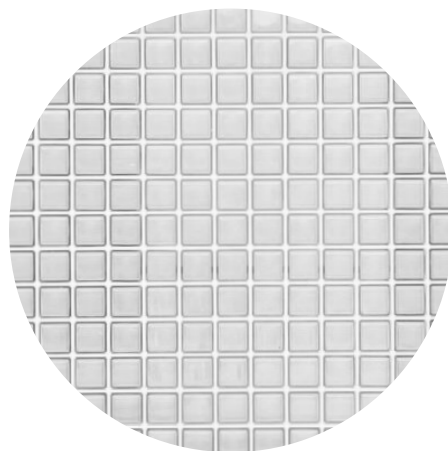
TERRA PINK STUC

STUC IS HOOFDMATERIAAL VAN
DIT GEBOUW. DE PINK KLEUR KOMT
VOORNAMELIJK AAN DE STRAATGEVEL
TERUG.

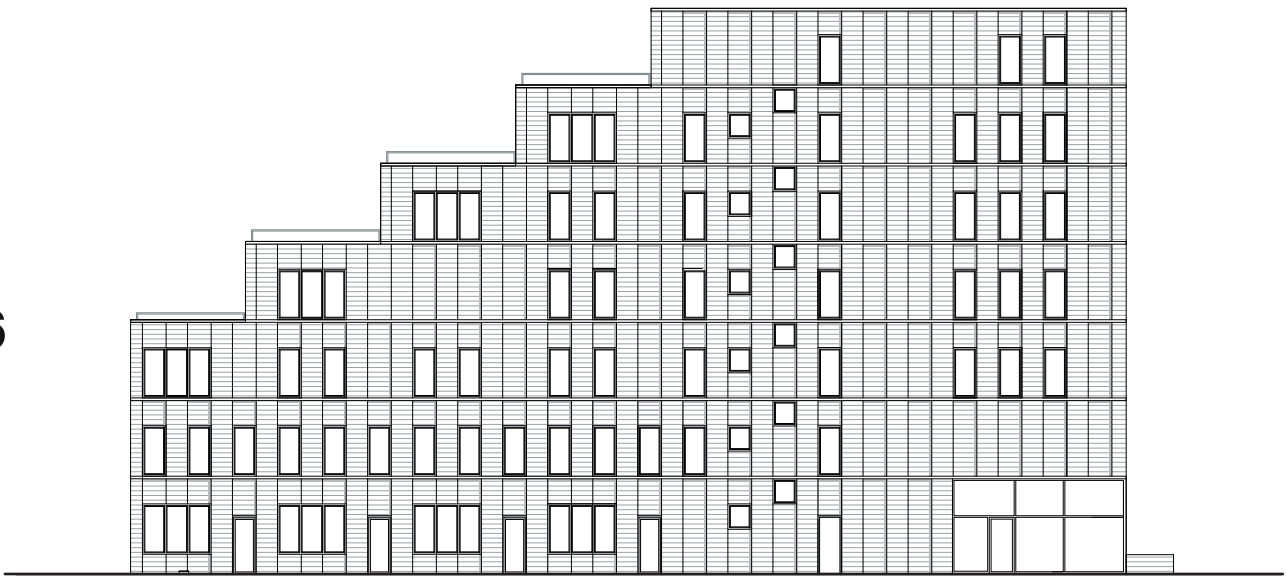

GLAS BLOKKEN

WORDEN TOEGEPAST BIJ DE
VERKEERSROUTES (CORTILE EN HET
TRAPPENHUIS).

Drie hoofdmaterialen die vaak terugkomen.

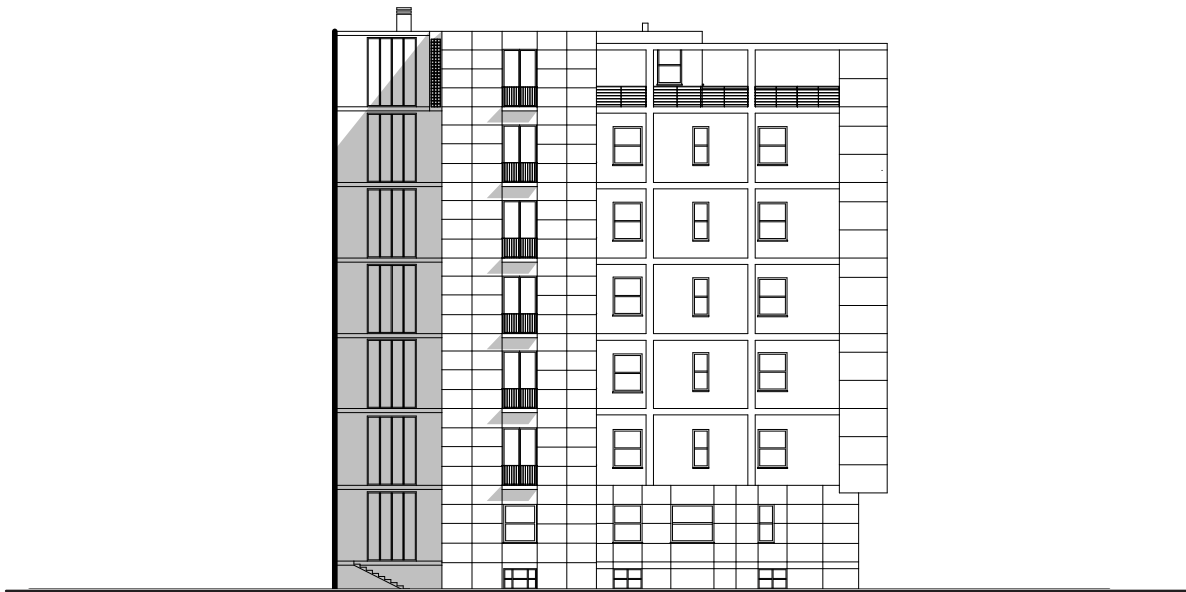

STRAATGEVEL - TEKENING VAN DIEDERENDIRRIX

BINNENGEVEL - TEKENING VAN DIEDERENDIRRIX

Groot contrast tussen de beide gevels. De straatgevel is erg verticaal uitgezet, waarbij de binnengevel juist de flexibiliteit heeft gekregen door het horizontaal uit te voeren. De gevel is bepaald door de plattegrond. De parkeernorm als stramien.

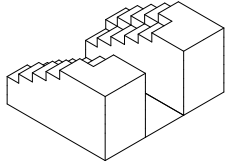

STRAATGEVEL

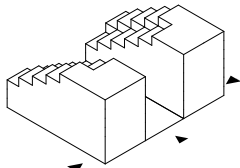

BINNENGEVEL

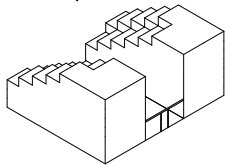
Beide gevels zijn met een grid uitgezet, waarbij de invulling van het grid op een speelse wijze een contrast ontstaat. Het grid is mede ontstaan vanuit de plattegrond, maar is niet erg dominant.

DE MASSA

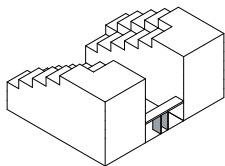
IN VOLUME LIJKEN ZE ERG OP ELKAAR. OPZUID IS SYMMETRISCH, MAAR DOORDAT DE NOK NIET DOORLOOPT ONTSTAAT ER EEN GAT TUSSEN DE TWEE BOUWMASSA'S.

ENTREE

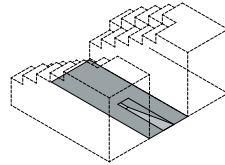
TWEE ENTREES DIE AAN DE ZIJKANT, AAN DE STRAATGEVEL ZIJN GESITUEERD. EEN GROOT CONTRAST EN HELEMAAL GEEN KENMERK VAN EEN PALAZZO. DE ENTREE VOOR DE AUTO IS WEL VERGELIJKBAAR. BEIDE ENTREES ZIJN AFGESLOTEN MET EEN POORT.

PORTONE

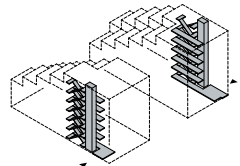
OPZUID KEN EEN DUIDELIJKE PORTDRONE VOOR DE AUTO'S, VRIJ HOOG IN VERGELIJKING MET DE CASA RUSTICI. HET GEBOUW IN MILAAN IS BREED OPGEZET EN EEN STUK LAGER, WAARDOOR ER EEN COMPACT GEVOEL GECREËERD WORDT.

ANDRONE

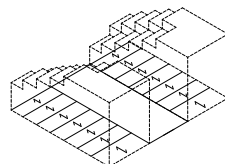
OOK HET GEBOUW OPZUID KENT EEN ANDRONE. DEZE RUIMTE WORDT OPGESPLITST DOOR DE STALEN POORT.

CORTILE

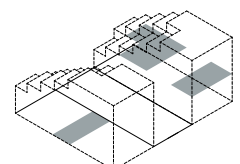
DE CORTILE IS EEN PLEK WAAR DE ENTREE ZICH BEVINDT. BIJ OPZUID IS DE CORTILE/BINNENPLAATS ALLEEN TOEGANKELIJK VOOR MENSEN DIE OP DE BEGANE GROND WONEN. HET IS EEN GEZAMENLIJKE TUIN.

SCALE

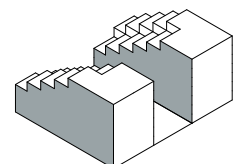
DE ROUTING MET DE AUTO IS VERGELIJKBAAR, MAAR DE ROUTING DOOR HET GEBOUW ALS VOETGANGER IS WEL ANDERS. OPZUID HEEFT NIET NAAR ZICHTLIJNEN EN LICHTINVAL GEKEKEN.

CONSTRUCTIE

DE RUIMTES VAN CASA RUSTICI ZIJN VEEL MEER VRIJ INDEELBAAR DOOR DE MANIER HOE ER IS OMGEGAAN MET DE CONSTRUCTIE.

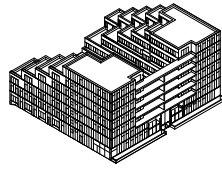
APPARTEMENT TYPE

DE TYPOLOGIE VAN HET GEBOUW OPZUID IS ERG HOLLANDS. EERST LANGS ALLE SLAAPVERTREKKEN EN UITEINDELIJK IN DE WOONRUIMTE. BIJ CASA RUSTICI IS ER EEN CENTRALE RUIMTE WAAR ALLE RUIMTES SAMENKOMEN.

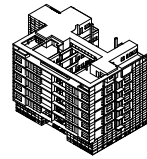
GEVELS

OPZUID IS VEEL MEER ONTWERPEN VANUIT DE PLATTEGROND. DE BINNENKANT IS HELEMAAL NIET VERGELIJKBAAR MET DE STRAATGEVEL. HET KARAKTER VAN HET GEBOUW WORDT AAN DE STRAATGEVEL WEERGEGEVEN EN WORDT VERTAALD NAAR DE BINNENGEVEL TOE.

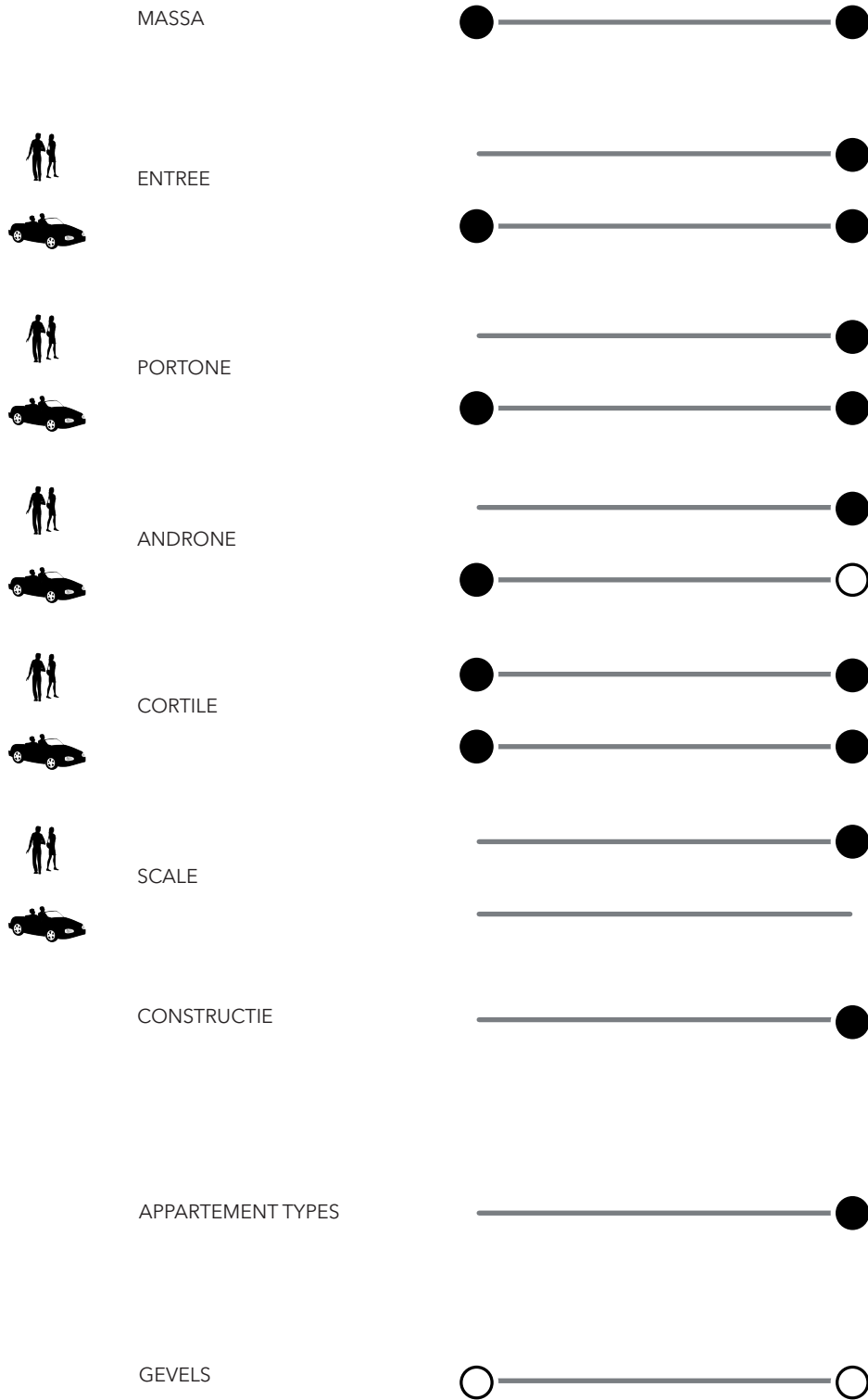

OPZUID

CASA RSTICI

CONCLUSIE: DEZE TWEE GEBOUWEN HEBBEN VERGELIJKBARE ELEMENTEN MET NAME ALS JE HET GEBOUW BETREDEN VANUIT DE AUTO EN DAAROM IS HET GEBOUW OPZUID IS EEN PALZZO VOOR AUTO'S

BRONNEN

SITE:

D. (2019b, 23 juli). OpZuid. Geraadpleegd op 10 maart 2021, van <https://www.diederendirrix.nl/nl/projecten/opzuid/>

Zuidas, bouwt aan de toekomst. (2021, 11 mei). Geraadpleegd op 14 juni 2021, van <https://zuidas.nl/>

Topotijdreis: 200 jaar topografische kaarten. (2021). Geraadpleegd op 14 juni 2021, van <https://www.topotijdreis.nl/>

Havnehusene, Horsens. (2006). Geraadpleegd op 14 juni 2021, van <https://krsgaard.dk/projekter/havnehusene-horsens/>

Arkiv side om tidligere salg på Helga Pedersens Gade 950B 1 L. 107, 8000 Aarhus C. (2018). Geraadpleegd op 14 juni 2021, van https://www.boliga.dk/bolig/1641818/helga_pedersens_gade_950b_1_l_107_8000_aarhus_c

Woning Rosy Wertheimstraat 40 Amsterdam. (2020). Geraadpleegd op 14 juni 2021, van <https://www.oozo.nl/woningen/amsterdam/zuidas/zuidas-zuid/woning/938127/woning-rosy-wertheimstraat-40-amsterdam>

OpZuid - Amsterdam. (2018, 26 september). Geraadpleegd op 14 juni 2021, van <https://www.mooinoord-holland.nl/mooinoord-holland-inzendingen/opzuid-amsterdam-amsterdam/>

Casa Rustici - Il condominio milanese - itineraries - Ordine degli architetti, P.P.C della provincia di Milano. (2018). Geraadpleegd op 14 juni 2021, van <https://www.ordinearchitetti.mi.it/en/mappe/itinerari/edificio/344/18-il-condominio-milanese/galleria>

BOEK:

Gehl, J., & Rogers, R. (2013). Cities for People. Amsterdam, Nederland: Amsterdam University Press.